

Najpopularniejsze języki obce »10

Adam Błasziewicz: Matematyka jest ważna dla rozwoju człowieka »12-13

Prowadzenie auta a wiek kierowcy »18-19

Sejm zakazuje telefonów w szkołach? Popowienė mŃwi ostroŹnie »21-22

Skandale wokół nowego rządu. Socdemowie nadal z wysokim poparciem

Z badań opinii publicznej wynika, że niezależnie od zawirowań związanych z nowym rządem i koalicją, socjaldemokraci pozostają wiodącą siłą polityczną. Według analityka Mantasa Baltrukevičiaus, nominacja Ignota Adomavičiaus na ministra kultury, która wywołała protesty, może zmniejszyć zaufanie wobec rządu. »6-7

Film „Utrata równowagi” w wileńskim DKP

»2

CzeŹowscy — świadectwo odwagi i człowieczeństwa

»16-17

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.łapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

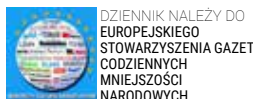
Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbiedzne z opinią redakcji.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za Granicą 2023”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

VIII edycja cyklu „Spotkania z Kinem Polskim”: „Utrata równowagi” w wileńskim DKP

Aneta Sokołowska

Już w czwartek, 2 października o godzinie 18:30 w Domu Kultury Polskiej w Wilnie odbędzie się VIII edycja cyklu „Spotkania z Kinem Polskim”. W programie znajdzie się pokaz filmu „Utrata równowagi” w reżyserii Korka Bojanowskiego. Po seansie widzowie będą mogli porozmawiać z twórcami i aktorami.

THRILLER PSYCHOLOGICZNY

— „Utrata równowagi” to thriller psychologiczny o wchodzeniu w dorosłość opowiedziany z perspektywy studentów aktorstwa. Maja — studentka ostatniego roku aktorstwa odzyskuje wiarę w siebie za sprawą pełnego pasji, ale stosującego wątpliwe metody reżysera. Film powstał dzięki energii młodych ludzi, większość osób pracujących przy „Utracie równowagi” to debiutanci. Mieliśmy bardzo ograniczone środki i czas, ale cieszyliśmy się, że możemy zrobić coś razem — dzieli się w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” reżyser Kork Bojanowski.

Tytuł „Utrata równowagi” jest wielowymiarowy i może mieć nieco inne znaczenie dla każdego widza, bo film działa na poziomie emocji, psychologii i metafory.

— Dla każdego z innego powodu. Może to być próba znalezienia równowagi moralnej we współczesnym rozchwianym świecie, czy też balansowanie między byciem dzieckiem a dorosłym. A także poszukiwanie równowagi psychicznej w sytuacjach skrajnych — wyjaśnia nam reżyser.

GŁÓWNE ZAGADNIENIA PORUSZONE W OBRAZIE

Reżyser zaznacza, że główne zagadnienia poruszone w tym filmie, to wchodzenie w dorosłość i koszt, jaki ponosimy, żeby realizować swoje marzenia. Film przygląda się też przemocy jako metodzie nauczania w szkołach artystycznych i nie tylko.

Kilka lat temu jedna ze studentek Łódzkiej Szkoły Filmowej napisała post na socialmediach, w którym opisała swoje doświadczenia z sal prób. Profesorowie dopuszczali się przemocy fizycznej i psychicznej na studentach. Post tej dziewczyny rozpoczął dyskusję i przemiany w szkołach aktorskich w całej Polsce.

Film „Utrata równowagi” odnosi się do tych sytuacji, ale nie w sposób interwencyjny. Stara się wejść w ten świat śledząc losy bohaterki.

NAJWIĘKSZE WYZWANIA PODCZAS REALIZACJI

Jak mówi reżyser, podczas realizacji filmu największym wyzwaniem był czas.

— Mieliśmy jedynie 18 dni na nakręcenie całego filmu. W normalnych warunkach

mielibyśmy koło 30. Wymagało to ogromnego przygotowania przed zdjęciami, tak naprawdę ze strony każdego zaangażowanego w projekt. Na pewno wyzwaniem było też konsekwentne przeprowadzenie filmu od początku do końca z jasną wizją. Ten film jest kierowany do każdego, do ludzi młodych, którzy chcą zobaczyć siebie na wielkim ekranie, do osób, o których ten film nie opowiada, ale którzy chcą zobaczyć, z czym się współcześnie mierzą ludzie młodzi wchodzący w dorosłość. Ale też dla każdego, kto lubi intensywne doświadczenie kinowe i filmy, o których chce się rozmawiać — podkreśla reżyser Kork Bojanowski.

Po pokazie filmu odbędzie się spotkanie z reżyserem i współscenarzystą Korkiem Bojanowskim, aktorkami Nelą Kaczmarek i Polą Jodłowiec oraz aktorem Oskarem Rybaczkim.

Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu.

Dofinansowano przez Samorząd Miasta Wilna.

Bilety w cenie 3,5 euro do nabycia na stronie www.polskidom.lt

■ Scena z filmu „Utrata równowagi” Fot. mat. prasowe, opr. red.

Premier polskiego rządu Donald Tusk przemawia podczas Warsaw Security Forum w Warszawie Fot. EPA-ELTA

Donald Tusk: Wojna w Ukrainie to jest też nasza wojna

Premier Donald Tusk podkreślił podczas Warsaw Security Forum w Warszawie, że wojna w Ukrainie jest też naszą wojną, bez względu na to, czy to się komuś podoba, czy nie.

Dodał, że jeśli tę wojnę przegramy, to konsekwencje będą dotyczyć następnych pokoleń w Polsce i na świecie.

Podczas otwarcia konferencji Warsaw Security Forum, Tusk zaznaczył, że najważniejszym zadaniem wszystkich liderów opinii publicznej jest uświadomienie „do bólu, do głębi umysłów i głębi serc całej zachodniej wspólnoty, całej transatlantyckiej wspólnoty, że jest wojna”.

Szef polskiego rządu podkreślił, że pokój nie jest dany raz na zawsze. „(Pokój) nie jest czymś szczególnie specyficznym w tej części świata. Wręcz przeciwnie. I dlatego ten namysł nad bezpieczeństwem, nad wojną, nad pokojem, nad wspólnotą Zachodu,

jest tak istotny” — powiedział premier.

Zwrócił uwagę, że wojna w Ukrainie, czy to się komuś podoba, czy nie, to jest też nasza wojna. Dodał, że zarówno w Warszawie, jak i w każdym innym miejscu na ziemi, często słysząc głosy ludzi, którzy mówią, że to nie jest nasza wojna i nie powinna nas interesować. „Musimy mieć świadomość, (...) że to jest nasza wojna, bo wojna w Ukrainie jest tylko częścią tego upiornego projektu, który raz na jakiś czas pojawia się na świecie. I celem tego politycznego projektu jest zawsze to samo. Jak zniewolić narody, jak odebrać wolność poszczególnym ludziom, co zrobić, żeby zatrumfowały autorytaryzmy, despotyzm, okrucieństwo, brak praw człowieka” — mówił premier.

„Musimy być solidarni, kiedy będziemy solidarni, to nie przegramy, to Ukraina wygra wojnę, ocalimy niepodległość Ukrainy, ocalimy przyszłość naszych pokoleń” — mówił premier Donald Tusk na konferencji Warsaw Security Forum.

„Nie dlatego, że to jest emocjonalne, że to jest takie ładne, sentymentalne, tylko dlatego że jak będziemy solidarni, tak jak mówi slogan, hasło naszego spotkania dzisiejszego, to nie przegramy, to Ukraina wygra tę wojnę, to ocalimy niepodległość Ukrainy, ocalimy przyszłość naszych pokoleń. Gorąco w to wierzę” — podkreślił szef rządu.

W konferencji Warsaw Security Forum bierze udział szef litewskiej dyplomacji Kęstutis Budrys.

PAP

Imieniny

30 września

Euzebi, Felicji, Franciszka, Grzegorza, Hieronima, Honoriusza, Imisława, Nadziei, Ursusa, Wiktora, Znamira, Zofii

1 października

Ariela, Cieszyśława, Danuty, Jana, Julii, Kresencjusza, Maksyma, Romana, Remigiusza

Cytat dnia

„Nie ma opóźnień w tworzeniu dywizji. Możemy stwierdzić, że wszystkie niezbędne zakupy są realizowane, a rekrutacja żołnierzy również trwa” — oświadczył po posiedzeniu Rady Obrony Państwa doradca prezydenta Litwy Deividas Matulionis. Zakłada się, że litewska dywizja ma być utworzona do 2030 r.

Liczba dnia

9 mld euro w tym roku na wsparcie Ukrainy przekazał Niemcy — oświadczył niemiecki minister obrony Boris Pistorius.

W Rudowsiach otwarto nową przestrzeń sportową

W piątek, 26 września, we wsi Rudowsie (gmina Niemenczyn) oficjalnie otwarto nową przestrzeń sportowo-rekreacyjną. To doskonały dowód na to, jak pomysły i inicjatywy mieszkańców mogą zamienić się w realne projekty, które wzmacniają wspólnotowość.

W uroczystości wziął udział mer Samorządu Rejonu Wileńskiego Robert Duchniewicz oraz liczne grono lokalnych mieszkańców i gości.

Witając zebranych, mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz podkreślił, że powstanie tej przestrzeni jest wynikiem aktywności i zaangażowania społeczności.

„Dziś otwarta nowa przestrzeń sportowa w Rudowsiach to nie tylko kolejny obiekt w naszym rejonie, ale i żywy dowód na to, że pomysły, potrzeby i inicjatywy społeczności mogą stać się rzeczywistością. To miejsce, w którym będziemy mogli uprawiać sport, spotykać się, integrować, a co najważniejsze – dbać o zdrowie i wspólnotowość. Podczas tworzenia parku bardzo ważne było dla nas wsłuchanie się w potrzeby mieszkańców Rudowsi, dlatego ta przestrzeń jest wynikiem waszych pomysłów, oczekiwań i zaangażowania” – powiedział mer R. Duchniewicz.

AKTYWNOŚCI DLA WSZYSTKICH POKOLEŃ

Nowa przestrzeń została zaprojektowana w taki sposób, aby mogły z niej korzystać osoby w każdym wieku – od najmłodszych po seniorów. Urządzono tu dwa nowoczesne place zabaw dla dzieci, boiska do koszykówki i piłki nożnej dla miłośników sportu oraz dwie wielofunkcyjne strefy do ćwiczeń na świeżym powietrzu. Zaplanowano tu również przytulne miejsca do odpoczynku, spotkań i organizacji lokalnych imprez.

Podczas uroczystości otwarcia nie brakowało uśmiechów i przyjacielskich rozmów – mieszkańcy cieszyli się, że w Rudowsiach powstało nowe

Otwarcie nowej przestrzeni sportowej, która będzie służyć integracji i zdrowiu wszystkich pokoleń **Fot. vrsa.lt**

miejsce, które jednoczy, zachęca do aktywności i przyczynia się do budowania silniejszej społeczności.

POMYSŁ NARODZIŁ SIĘ WŚRÓD SPOŁECZNOŚCI

Początki projektu sięgają 2022 roku, gdy wspólnota wsi Rudowsie została zaproszona do aktywnego udziału w planowaniu. Mieszkańcy wyrazili swoje oczekiwania w publicznych ankietach, a ich propozycje stały się podstawą wizji no-

wej przestrzeni. W ciągu trzech lat na urządzenie skweru przeznaczono 504,7 tys. euro. Większość tych funduszy posłużyła do budowy chodnika i boiska do koszykówki.

Dziś przestrzeń sportowa w Rudowsiach jest symbolem wspólnotowości, udowadniając, że aktywny udział i pomysły mieszkańców mają moc zmieniać otoczenie. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

Spotkanie z rolnikami rejonu wileńskiego

Mer Samorządu Rejonu Wileńskiego Robert Duchniewicz, kontynuując ubiegłoroczną inicjatywę, zaprasza rolników rejonu na drugie spotkanie. Celem jest omówienie aktualnych zagadnień rolniczych oraz wzmocnienie partnerstwa z samorządem.

Spotkanie odbędzie się **15 października 2025 r. o godz. 10:00** w Dużej Sali Samorządu Rejonu Wileńskiego (**ul. Rinktinės 50, Wilno**).

Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc, obowiązuje rejestracja **do 10 października** poprzez formularz dostępny na stronie internetowej Samorządu Rejonu Wileńskiego **www.vrsa.lt**.

TECHNOLOGIE Litwa dołączyła do ważnej inicjatywy

Litwa dołączyła do Europejskiej Koalicji na rzecz Półprzewodników — strategicznej inicjatywy Unii Europejskiej (UE), wzmacniającej pozycję Litwy i całej Europy jako lidera technologicznego w dziedzinie półprzewodników, poinformowało Ministerstwo Gospodarki i Innowacji. „Przystąpienie do Europejskiej Koalicji na rzecz Półprzewodników to duży krok naprzód zarówno dla litewskiego biznesu, jak i nauki, otwierający więcej możliwości udziału w programach finansowania UE, przyciągający znaczące inwestycje w zaawansowane technologie i zwiększający eksport tych komponentów, na które istnieje duże zapotrzebowanie” — powiedział minister Edvinas Griškeša w komunikacie.

UPAMIĘTNIEŃ Złota moneta poświęcona Čiurlionisowi

W poniedziałek 29 września Bank Litwy (LB) wyemitował wyjątkową kolekcjonerską złotą monetę o nominale 50 euro, poświęconą 150. rocznicy urodzin Mikołajusa Konstantinasa Čiurlionisa. „Moneta ta jest świadectwem tego, co jest dla nas jako narodu cenne: twórczości, pamięci i zdolności do utrwalania tego, co kształtuje naszą tożsamość” — powiedział członek zarządu LB Marius Skuodis podczas prezentacji monety w siedzibie Banku Litwy w Kownie. Cena monety wynosi 1,1 tys. euro. Mennica Litewska wybiła 3 tys. egzemplarzy. Na awersie monety znajduje się fragment obrazu „Rex”, utrwalony na złotej powierzchni. Jest to królewski sen, wznoszący się ponad ziemię i codzienność, symbolizujący kosmiczną wizję Čiurlionisa. Na rewersie znajduje się faksymile podpisu artysty nad horyzontem oraz napis „150”, oznaczający nie tylko jubileusz, ale także puls czasu, przypominający, że twórca żyje

tak długo, jak długo go pamiętamy. Moneta została zaprojektowana przez artystę Vytautą Narutisą, a jej waga wynosi 7,78 g.

SADY Cztery lata więzienia za podpalenie sklepu Ikea

Prokurator Tomas Uldukis wnioskuje o skazanie obywatela Ukrainy Daniila Bardadi, oskarżonego o podpalenie sklepu Ikea w Wilnie, na cztery lata pozbawienia wolności. W poniedziałek 29 września w Sądzie Okręgowym w Wilnie rozpoczęły się mowy końcowe. Sprawa podpalenia sklepu Ikea, związana z działalnością terrorystyczną, jest rozpatrywana w trybie skróconym, ponieważ oskarżony przyznaje się do winy. Młody człowiek z Ukrainy jest oskarżony o akt terrorystyczny, nielegalne posiadanie materiałów wybuchowych oraz przybycie do Litwy i wyjazd do Łotwy w celu popełnienia aktów terrorystycznych.

UBEZPIECZENIA Zysk Lietuvos draudimas wzrósł o 38 proc.

Grupa Lietuvos draudimas, zarządzana przez jedną z największych grup ubezpieczeniowych w Europie Środkowej i Wschodniej PZU, osiągnęła w pierwszym półroczu 31 mln euro zysku netto — o 38 proc. więcej niż w tym samym okresie ub. roku. Tylko z działalności inwestycyjnej firma osiągnęła w tym roku 7 mln euro zysku — o 40 proc. więcej. W Litwie i Estonii suma składek podpisanych przez firmę wzrosła w tym roku o 7 proc. do 238 mln euro, poinformowała firma w poniedziałek. Dyrektor generalny Lietuvos draudimas Kęstutis Šerpytis

twierdzi, że w pierwszym półroczu wzrosły przede wszystkim składki z tytułu ubezpieczenia mieszkaniowego i ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. „Ponadto w pierwszym półroczu nie odnotowaliśmy w kraju żadnych większych zjawisk naturalnych o niszczycielskiej sile, które mogłyby potencjalnie spowodować szkody w mieniu mieszkańców i przedsiębiorstw” — stwierdził Šerpytis w komunikacie.

SAM Wybrano 23 szpitale do działania w sytuacjach kryzysowych

Ministerstwo Zdrowia (SAM) wybrało 23 szpitale, które zostaną przygotowane do działania w sytuacjach ekstremalnych, w przypadku wojny, mówi minister Marija Jakubauskienė. „Przygotowaliśmy już listę 23 placówek medycznych, obejmującą samorządy w całej Litwie, oszacowaliśmy potrzeby inwestycyjne i pracujemy nad tym, jak w sposób systematyczny i kompleksowy, koordynując działania ministerstwa, pomóc im w przygotowaniach” — powiedziała Jakubauskienė. „Ministerstwo pracuje nad uzyskaniem wspólnego finansowania dla wszystkich placówek medycznych, które wchodzi w zakres naszej gotowości do przeciwdziałania zagrożeniom i zapewnienia funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej” — powiedziała. Według minister, przy opracowywaniu tego projektu przestrzega się zasady, że system opieki zdrowotnej jest częścią systemu obronnego. „Odporność systemu opieki zdrowotnej na zagrożenia cywilne, hybrydowe i wojskowe jest jednym z naszych priorytetowych kierunków działania” — stwierdziła Jakubauskienė.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. Jonas Balčiūnas, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Skandale wokół nowego rządu. Socdemowie nadal z wysokim poparciem

Antoni Radczenko

Prawie 30 proc. obywateli sądzi, że Inga Ruginienė będzie lepszym premierem, niż Gintautas Paluckas. Analityk i politolog Matas Baltrukevičius twierdzi, że na obecnym etapie ludzie nie wyrobili sobie zdania o nowej premier. Bardziej klarowna ocena nastąpi, kiedy społeczeństwo zobaczy realne prace rządu.

Badania przeprowadzone przez Baltijos tyrimai na zlecenie ELTA wykazały, że dla 27 proc. badanych Inga Ruginienė będzie lepszym premierem niż jej poprzednik. 12 proc. ankietowanych było przekonanych, że będzie znacznie gorsza niż Gintautas Paluckas. Jednak największa część respondentów, czyli 46 proc., jest zdania, że zmiana premiera w ogóle nie ma znaczenia. Poza tym 15 proc. ankietowanych obywateli dotychczas nie ma wyrobionego zdania.

GŁOWA PAŃSTWA NA MIEJSCU PIERWSZYM

Badania zostały przeprowadzone pomiędzy 21 sierpnia a 2 września, czyli w okresie, kiedy Inga Ruginienė została zatwierdzona na stanowisku szefa rządu.

— Z punktu widzenia opozycji nie ma większego znaczenia, kto zajmuje stanowisko premiera. Opozycyjnie nastroszeni wyborcy przeważnie patrzą nieprzychylnie na kierownictwo koalicji rządzącej. Z drugiej strony dotyczy to także elektoratu socjaldemokratów, który patrzy na sytuację dosyć neutralnie. Akceptuje on obie osoby na stanowisku premiera — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Matas Baltrukevičius, politolog i analityk powiązany z Wileńskim Instytutem Analizy Politycznej.

Kilka dni wcześniej dziennik „Lietuvos rytas” opublikował sondaż przeprowadzony przez Vilmorius. Jednym z elementów badania opinii publicznej była ocena spo-

41,5 proc. ankietowanych pozytywnie oceniło działalność nowej premier
Fot. Dainius Labutis, ELTA

łeczna poszczególnych polityków. Na pierwszym miejscu znalazł się prezydent kraju. Pozytywnie działalność Gitanasa Nausėdy oceniło 58,3 proc. badanych. W czerwcu ten odsetek był na poziomie 60,1 proc. Negatywnie głowę państwa oceniło — 21,6 proc. (w czerwcu 19,5), natomiast 20,1 proc. nie miało zdania. Na drugim miejscu znalazł się były już przewodniczący Sejmu Saulius Skvernelis. Pozytywną ocenę wystawiło mu 42,2 proc. ankietowanych. W czerwcu — 50,1 proc. Negatywną 35,1 proc. Przed trzema miesiącami negatywnie polityka oceniało 26,8 proc. badanych. „Trudno powiedzieć” — odpowiedziało 30,7 proc.

ZACZEKAĆ Z OCENĄ

Inga Ruginienė uplasowała się na miejscu trzecim. 41,5 proc. ankietowanych pozytywnie oceniło działalność nowej premier. Przed trzema miesiącami, kiedy była ministrem opieki społecznej i pracy, jej poziom zaufania społecznego wynosił 34,6 proc. Z kolei 27,8 proc. pracę premiera oceniło negatywnie. W czerwcu takie zdanie miało 22,1 proc. respondentów. Poza tym 30,7 proc. nie miało wyrobionego zdania.

— Warto pamiętać, że kiedy zachodzą pewne zmiany, to zawsze część społeczeństwa ma nadzieję, że będzie lepiej. To mogą być bardzo różne osoby. Ten sondaż jest w zasadzie oceną społeczną samego startu Ingi Ruginienė w roli premiera. Tym niemniej, jeśli spojrzymy na sondaż przeprowadzony przez Vilmorius, to zobaczymy, że 30 proc. w ogóle nie ma wyrobionego zdania o nowej premier. To jest dosyć duży odsetek. We wcześniejszych badaniach był jeszcze większy. To jest chyba naturalne, kiedy ludziom trudno wyrobić sobie zdanie o stosunkowo nowym polityku. Dotyczy to zwłaszcza osób niezbyt wgłębiających się w sytuację polityczną kraju. Sądzę, że bardziej kategoryczną ocenę zobaczymy, kiedy rozpoczną się konkretne działania rządu i premier — komentuje Matas Baltrukevičius.

SOCJALDEMOKRACI GÓRĄ

Z badań opublikowanych przez „Lietuvos rytas” wynika, że niezależnie od zawirowań związanych z nowym rządem i koalicją, socjaldemokraci pozostają wiodącą siłą polityczną. Główną siłą koalicji popiera 15,1 proc. badanych.

6.>>

Przed trzema miesiącami ich wynik wynosił 14,6 proc. Na miejscu drugim znaleźli się konserwatyści z poparciem odpowiednio 12,8 i 10,4 proc. „Świt Niemna” znalazł się na miejscu trzecim: 10,9 i 9,3 proc. Na dalszych miejscach znaleźli się Związek Demokratów „W imię Litwy” (8,5 proc.), Litewski Związek Chłopów i Zielonych (7,2 proc.) oraz Ruch Liberalistów (5,4 proc.).

— Z pewnością sprawa Gintautasa Paluckasa uderzyła w socjaldemokratów, tym niemniej dosyć szybko została wyłoniona kandydatka na premiera, a później zatwierdzona na tym stanowisku. Rozpoczął się proces kształtowania nowej koalicji oraz nowego rządu. To wszystko spowodowało, że zmniejszyło się zainteresowanie skandalem z Paluckasem. Z drugiej strony osoby popierające socjaldemokratów sądziły, że w rzeczywistości sytuacja nie była tak zła, jak przedstawiali ją konkurenci, którzy ją zbyt demonizowali — oświadcza Matas Baltrukevičius, którego zdaniem pozycja socjaldemokratów uległa pogorszeniu i z pewnością nie należy do zbyt imponujących.

PROTESTY Z POWODU NOWEGO MINISTRA KULTURY

Ostatnio wielkie poruszenie wywołała nominacja na ministra kultury. Nowym szefem resortu został kandydat „Świtu Niemna”

Ignotas Adomavičius, który nie ma żadnego doświadczenia w dziedzinie kultury. Nominacja wywołała protest sektora kultury. Między innymi Wileńskie Międzynarodowe Targi Książki oraz Festiwal Filmowy „Scanorama” w ramach protestu zrezygnowali z patronatu prezydenta.

— Trudno powiedzieć, jak nominacja na ministra kultury Ignotasa Adomavičiusa wpłynie na ranking socjaldemokratów. Wpływ na pewno będzie, aczkolwiek nie wykluczałbym, że będzie on minimalny. Na pewno wpłynie to na zaufanie wobec rządu. Przypomnijmy, kiedy był zatwierdzany gabinet ministrów Gintautasa Paluckasa, to wówczas sytuacja również była bardzo skomplikowana. Remigijus Žemaitaitis groził, że jeśli nie zostanie wiceprzewodniczącym Sejmu, to „Świt Niemna” opuści koalicję. Miało to wpływ na społeczne postrzeganie rządu. Było inaczej niż zazwyczaj. Zwykle początek pracy nowego rządu, to swoisty miesiąc miodowy. Teraz sytuacja jest natomiast inna, ale również jest dosyć napięta. Są groźby strajku. Więc nie ma co się dziwić, że po pewnym czasie, kiedy rząd zacznie normalnie pracować, wynik socjaldemokratów w sondażach będzie skromniejszy — dodaje politolog. ■

TVP
WILNO

Nominacja Ignotasa Adomavičiusa na szefa resortu kultury wywołała protest sektora kultury Fot. Julius Kalinskas, ELTA

W Wilnie rusza sport dla seniorów

W Wilnie startuje kolejny sezon bezpłatnych zajęć gimnastycznych dla seniorów. Władze miasta zachęcają do aktywnego udziału, szczególnie w październiku — miesiącu seniorów.

Od 1 października seniorzy będą mogli uczestniczyć w czterech bezpłatnych treningach gimnastycznych tygodniowo. Zajęcia prowadzone przez trenerów „Active Vilnius” odbywać się będą: w poniedziałki i środy o godz. 10:00 w Pałacu Kultury, Rozrywki i Sportu w Wilnie (ul. Žirmūnų 1E), natomiast we wtorki o godz. 8:00 i czwartki o godz. 9:00 w hali Szkoły Koszykówki NBA (ul. Žemynos 14).

Rejestracja nie jest wymagana — wystarczy przyjść kilka minut przed rozpoczęciem. Uczestnikom zaleca się zabranie maty do ćwiczeń i bidonu z wodą.

„Wilno jest miastem otwartym i troskliwym wobec wszystkich swoich mieszkańców, dlatego już od kilku lat zapraszamy seniorów do udziału w bezpłatnych zajęciach gimnastycznych i odwiedzania basenów w mieście. Aktywny tryb życia i kontakty społeczne są niezwykle ważne nie tylko dla zdrowia, ale także dla długowieczności, dlatego aktywność seniorów jest naprawdę inspirująca” — powiedział mer Wilna Valdas Benkunskas,

Według danych „Active Vilnius”, od jesieni 2023 roku w programie uczestniczyło już ponad 10 tys. seniorów.

Oprócz gimnastyki, miasto oferuje także możliwość bezpłatnego korzystania z basenów i klubów sportowych w ostatnią niedzielę każdego miesiąca. Seniorzy mogą wtedy: od 9:00 do 15:00 odwiedzić basen i klub sportowy w Leszczyniakach (ul. Erfurto 13) i od 14:00 do 21:00 skorzystać z obiektów w Fabianiszkach (ul. Vėtrungių 45A).

W programie: pływanie, siłownia i treningi grupowe. Wystarczy okazać legitymację seniora przy recepcji. Należy zabrać ze sobą strój sportowy, ręcznik oraz czepek pływacki.

Opr. J.B. na podst. Vilnius.lt

Nie przegap okazji: termin wniosków o renowację bloków został przedłużony

Biorąc pod uwagę aktywne zaangażowanie mieszkańców oraz fakt, że decyzja o renowacji bloku wymaga czasu i porozumienia między członkami społeczności, termin składania wniosków o pomoc państwową został przedłużony do 1 kwietnia 2026 r.

Obecnie złożono już ponad 200 wniosków, a około 800 projektów inwestycyjnych jest nadal w trakcie przygotowywania. Ekspertki podkreślają, że jest to doskonała okazja do zapoznania się z propozycjami projektów, ale nie należy zbyt długo zwlekać.

TRWAŁE ROZWIĄZANIA DLA TRWAŁYCH KORZYŚCI

Aby uzyskać wsparcie państwa, renowowane budynki muszą osiągnąć co najmniej klasę efektywności energetycznej B i zmniejszyć zużycie ciepła o co najmniej 40 proc. Łącznie na ten cel z Funduszu Modernizacyjnego przeznaczono 165 mln euro, a już teraz złożone ponad 210 wniosków będzie wymagało około 62 mln euro.

Gintarė Burbienė, kierownik Departamentu Modernizacji Budynków Agencji Zarządzania Projektami Środowiskowymi (APVA), przypomina, że renowacja to nie tylko prace budowlane, ale także decyzja społeczna, która wymaga szczegółowej oceny.

„Dodatkowe pół roku pozwoli mieszkańcom na spokojnie ocenić propozycje projektowe, oszacować długoterminowe korzyści i zobowiązania finansowe. Im bardziej zdecydowana jest decyzja, tym płynniej przebiega realizacja” — mówi.

Od 6 maja 2025 r. do naboru wniosków mogą przystąpić również budynki wielomieszkaniowe wpisane do rejestru dziedzictwa kulturowego. W przypadku takich budynków obowiązują bardziej elastyczne wymagania — wystarczy, że zużycie energii zostanie zmniejszone o co najmniej 25 proc., a wskaźniki klasy efektywności energetycznej nie są obowiązkowe. Pozwala to zachować historycznie cenną architekturę, poprawiając jej właściwości energetyczne.

■ Odnowiony blok wielomieszkaniowy Fot. z archiwum APVA

UPROSZCZONY PROCES — JAŚNIEJSZE MOŻLIWOŚCI

Obecnie obowiązuje nowa procedura finansowania projektów modernizacji bloków wielomieszkaniowych, oparta na stałej stawce powiązanej z powierzchnią budynku. Pozwala to znacznie ograniczyć biurokrację — mniej dokumentacji, szybsza administracja projektami, jaśniejsze zasady.

Ponadto mieszkańcy mogą skorzystać z preferencyjnej pożyczki na okres do 20 lat, której roczna stopa procentowa wynosi zaledwie 3 proc. Taka pożyczka umożliwia sfinansowanie zarówno prac budowlanych i ich administrowania, jak i podatku VAT oraz dodatkowych narzędzi poprawiających jakość — od modernizacji elewacji po montaż nowych balkonów lub przechowalni rowerów. Pozwala to na jasne planowanie renowacji bez dodatkowej presji finansowej.

DLACZEGO WARTO PODJĄĆ DECYZJĘ JUŻ TERAZ

Ekspertki są zgodni — zwlekanie może oznaczać utratę możliwości. Wraz ze wzrostem liczby wniosków

rośnie ryzyko, że budżet zaproszenia zostanie wykorzystany wcześniej niż przewidywano. W takim przypadku nowe wnioski trafią na listę rezerwową.

Warto również pamiętać, że w przyszłości mogą ulec zmianie warunki wsparcia — zarówno modele finansowania, jak i wymagania dotyczące efektywności energetycznej.

Im wcześniej mieszkańcy podejmą decyzję, tym wcześniej będą mogli skorzystać z wymiernych korzyści — niższych rachunków za ogrzewanie, większego komfortu życia i długoterminowej wartości nieruchomości. Dlatego właśnie teraz jest najlepszy moment, aby podjąć ten krok.

Więcej informacji na temat warunków zaproszenia można znaleźć na stronie internetowej APVA apva.lrv.lt lub pod numerem tel. +370 614 99699.

Wnioski należy składać za pośrednictwem systemu informacyjnego APVA APVIS.

Projekt „Promowanie renowacji bloków wielomieszkaniowych” jest finansowany ze środków Funduszu Spójności.

Benita Gaižiūnaitė

Zam. 2876

Mołdawia nadal na proeuropejskim kursie. W parlamencie jest też niespodzianka

Rządząca od 2021 r. Partia Działania i Solidarności (Partidul Acțiune și Solidaritate, PAS) zwyciężyła w wyborach parlamentarnych w Mołdawii. Do parlamentu weszli też zwolennicy zjednoczenia z Rumunią. Reakcja Kremla odsłania dalsze kroki Moskwy.

ZWYCIĘSTWO PAS I SAMODZIELNA WIĘKSZOŚĆ

W wyborach 28 września wygrała rządząca Partia Działania i Solidarności (PAS), kierowana przez obecną prezydent Maie Sandu. PAS uzyskała 50,16 proc. głosów w wyborach parlamentarnych, co daje jej ok. 55 mandatów w 101-osobowym parlamencie. To wynik po przeliczeniu 99,91 proc. oddanych głosów, opublikowany przez Centralną Komisję Wyborczą. Wynik pozwala PAS na samodzielne rządy bez konieczności tworzenia koalicji.

Na drugim miejscu uplasował się prorosyjski Patriotyczny Blok Wyborczy (BEP), w skład którego wchodzi socjaliści, komuniści oraz partia byłego premiera Vasile Tarleva. Uzyskał 24,26 proc. głosów, co stanowi wynik nawet poniżej oczekiwań analityków.

Na trzeciej pozycji znalazła się Alternatywa — blok tworzony m.in. przez burmistrza Kiszyniowa Iona Cebana — z poparciem na poziomie ok. 8 proc. Do parlamentu dostały się również Nasza Partia oligarchy Renato Usatogo (ok. 6 proc.) oraz partia Demokracja w Domu (PPDA) Vasile Costiucy. Wejście tej ostatniej to pewna niespodzianka, ponieważ nie przewidywano jej sukcesu, który wywalczyła intensywną kampanią w mediach społecznościowych. PPDA jest zwolenniczką zjednoczenia z Rumunią.

Frekwencja wyborcza wyniosła nieco ponad 52 proc.

„ALARMISTYCZNA TAKTYKA” PRZYNIOŚŁA SKUTEK

Zdaniem komentatorów, kluczowym czynnikiem sukcesu PAS była strategia ostrzegania wyborców

przed ryzykiem przejęcia władzy przez prorosyjskie ugrupowania. „Alarmistyczna taktyka okazała się skuteczna” — ocenił były dyplomata Alexei Tulbure.

PAS, choć straciła osiem mandatów względem poprzedniej kadencji, utrzyma samodzielną większość — szacunkowo ok. 55 miejsc. Pozwoli jej to kontynuować kurs na integrację z Unią Europejską bez konieczności tworzenia koalicji.

Lider socjalistów Igor Dodon, będący główną twarzą Patriotycznego Bloku Wyborczego, już dzień po głosowaniu zakwestionował uczciwość wyborów. „Władze działały według instrukcji z Zachodu z zamiarem wciągnięcia kraju do wojny” — powiedział Dodon, oskarżając PAS o sfalszowanie wyników.

Były prezydent wezwał swoich zwolenników do udziału w demonstracjach. Jednak według obserwatorów skala protestów może być ograniczona, zwłaszcza że nie odnotowano istotnych naruszeń procesu wyborczego.

Głos w sprawie zabrał także Kreml. „Władze Mołdawii uniemożliwiły udział w niedzielnych wyborach setkom tysięcy Mołdawian mieszkającym w Rosji” — stwierdził rzecznik Kremla, Dmitrij Pieskow.

W Rosji utworzono jedynie dwa punkty wyborcze, co — zdaniem Pieskowa — było niewystarczające i mogło wpłynąć na wynik. Zapytany, czy Rosja uznaje wybory, odparł, że „niektóre siły polityczne w Mołdawii mówią o naruszeniach”.

NOWE TWARZE

Do parlamentu dostała się także Nasza Partia Renato Usatogo — po raz pierwszy w swojej historii. Ugrupowanie starało się o mandaty od 2014 r., kiedy to zostało wykluczone z wyborów na trzy dni przed głosowaniem.

W tle pozostaje problem separatystycznego Naddniestrza (oficjalnie republiki). Pozostaje to otwarta karta w rękach Moskwy, stacjonuje tam garnizon rosyjskich żołnierzy. Choć nie jest ich wielu i są skupieni na zapewnianiu niezależności Naddniestrza od Mołdawii, to mogą dokonywać prowokacji. Przed wyborami przewidywano, że Naddniestrze może przesądzić o wynikach wyborów (mieszkańcy Naddniestrza mają obywatelstwa Mołdawii). Mołdawia utworzyła tam 12 punktów wyborczych, jednak frekwencja „naddniestrzan” nie była wysoka. ■

Opr. J.B. na podst. PAP, mat.pras.

Partia PAS zapewniła sobie większość parlamentarną, nie musi szukać koalicjantów Fot. EPA-ELTA

Najpopularniejsze języki obce na Litwie to angielski, niemiecki, hiszpański i... litewski

26 września był obchodzony Międzynarodowy Dzień Języków Obcych. Wśród mieszkańców Litwy najpopularniejszym językiem obcym pozostaje angielski. Po nim coraz większą popularność zyskują języki niemiecki i hiszpański.

Aneta Sokołowska

Tymczasem język państwowy naszego kraju jest najpopularniejszy jako język obcy wśród obcokrajowców na Litwie.

ANGIELSKI NA TOPIE, ALE LITEWSKI TEŻ

— To zabrzmiało może dziwnie, ale na Litwie najpopularniejszym językiem obcym, którego się uczy — jest język litewski — oczywiście wśród obcokrajowców mieszkających, studiujących czy pracujących na Litwie. Język litewski rzeczywiście staje się jednym z najpopularniejszych języków, których się uczą jako języka obcego — przekonuje w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Vilija Rinkūnienė, dyrektorka Centrum Nauki Języków Obcych w Wilnie.

Tymczasem wśród mieszkańców Litwy najpopularniejszym językiem obcym pozostaje angielski.

— Zauważyliśmy jednak, że ostatnio coraz mniej osób uczy się na poziomie A1, czyli poziomie podstawowym, a coraz więcej osób decyduje się na naukę języka angielskiego na poziomie średniozaawansowanym i zaawansowanym. Po prostu, doskonałą umiejętności mówienia i zadawania pytań. Oznacza to, że wybierają poziom B2, C1 i jeszcze wyższe poziomy. Jeszcze około 10 lat temu tak naprawdę nie było — podkreśla rozmówczyni.

NIEMIECKI STAŁE UMACNIA SWOJĄ POZYCJĘ

Choć angielski pozostaje językiem numer jeden, to niemiecki stale umacnia swoją pozycję jako drugi najważniejszy język obcy. Ten język staje się coraz popularniejszy na Litwie z kilku powodów.

— Język niemiecki obecnie stał się bardziej popularny niż był jeszcze

pięć lat temu. Wtedy można było powiedzieć, że język niemiecki był całkowicie martwy, a zapotrzebowanie na niego było bardzo małe. W szkołach bardzo niewiele dzieci wybierało ten język jako obcy. Obecnie obserwujemy szybki wzrost liczby osób chcących uczyć się tego języka, co wiążemy z rosnącymi kontaktami gospodarczymi z Niemcami i prawdopodobnie z niemiecką brygadą, która ma zostać przeniesiona do Litwy. Często słyszymy, że w Litwie powstanie przemysł obronny. Myślę, że ma to duży wpływ na popyt na język niemiecki — tłumaczy Rinkūnienė.

ROŚNIE POPULARNOŚĆ JĘZYKA HISZPAŃSKIEGO

Spośród popularnych języków obcych nasza rozmówczyni wyróżnia także język hiszpański. Jak mówi, powód jest bardzo prosty — Hiszpania staje się coraz bardziej popularnym krajem na wakacje, a wielu ludzi kupuje tam nieruchomości.

— Podsumowując powiedziabym, że dzisiaj angielski to podstawa, niemiecki ma znaczenie zawodowe, a hiszpański jest językiem, który staje się coraz bardziej potrzebny w życiu codziennym. Znajomość języków obcych jest bardzo ważna. Ten, kto zna więcej języków, ma lepsze perspektywy zawodowe, taka osoba łatwiej może podróżować. Tych zalet tak naprawdę jest mnóstwo. Języka obcego można uczyć się w różnym wieku, co też w ostatnich latach zauważyliśmy. Nauka języków obcych jest coraz popularniejsza wśród emerytów — konkluduje dyrektorka Centrum Nauki Języków Obcych.

Międzynarodowy Dzień Języków Obcych obchodzony jest 26 września. Święto to zostało ustanowione z inicjatywy Rady Europy w 2001 r., aby promować różnorodność językową i kulturową Europy, a także zachęcać ludzi do nauki języków obcych w każdym wieku. ■

Coraz więcej osób na Litwie decyduje się na naukę języka angielskiego na poziomie średniozaawansowanym i zaawansowanym Fot. Freepik

Z kont znikają tysiące. Przeciwno ofiarom działa... język rosyjski. Głos zabrał prezydent

Tylko w ostatnich tygodniach przestępcy wyłudzi od mieszkańców Litwy setki tysięcy euro. Metody są coraz skuteczniejsze. Sprawcy często posługują się wyłącznie językiem rosyjskim, co nie jest na Litwie barierą. Zaufanie budowane przez lata

Najgłośniejszy przypadek miał miejsce w Kownie, gdzie ofiarą padł 89-letni mężczyzna. Senior został oszukany na rekordową kwotę przez osobę, która przez kilka lat (!) udawała inwestora i obiecywała stworzenie centrum aktywizacji seniorów.

Od 19 listopada 2021 r. do 18 września 2025 r. 89-latek przekazywał pieniądze, nie podejrzewając, że padł ofiarą wyrafinowanego oszustwa. W sumie stracił około 250 tys. euro. „Oszuści zyskali zaufanie starszego mężczyzny, poznając go w trakcie prac remontowych w jego bloku w 2021 r. W przeciwieństwie do typowych oszustw, pieniądze były wydłużane stopniowo — sprawca długo budował wiarygodność, unikając wzbudzania podejrzeń” — podał portal Lrytas.lt.

ROSNAĆA FALA OSZUSTW, KOSZA NIE TYLKO EMERYTÓW

Sprawa z Kowna nie jest odosobniona. Tylko w ostatnich dniach policja wszczęła kilkanaście dochodzeń w podobnych sprawach. Oszuści działają w sposób wyrafinowany: to manipulacja zaufaniem, emocjami oraz informacją.

Tego samego dnia, w którym senior z Kowna zgłosił sprawę na policję, funkcjonariusze w okręgu wileńskim przyjęli kolejne zawiadomienie. 69-letnia kobieta dowiedziała się od banku, że nieznani sprawcy zaciągnęli na jej dane dwa kredyty o łącznej wartości ponad 29 tys. euro.

Kolejne przypadki odnotowano w Kłajpedzie i Wilnie. W dniach 19-22 września seniorka z Wilna, urodzona w 1948 r., otrzymywała telefony od osób podających się za przedstawicieli energetyki, telekomunikacji, banku oraz policji. Kobieta przekazała oszustom 21,5 tys. euro w kilku ratach.

Internet i e-bankowość to duża wygoda, ale w złotej erze e-złodziei też duże zagrożenie... Fot. Jolanta Balkiewicz

24 września poinformowano o trzech nowych przypadkach oszustw w Wilnie i Druskenikach.

Najwięcej straciła kobieta urodzona w 1951 r. — 44 tys. euro. Inna poszkodowana, urodzona w 1983 r., przekazała 26,5 tys. euro osobie podającej się za oficera. Trzecia ofiara — również mieszkanka Druskenik — po udostępnieniu danych logowania do konta bankowego straciła niemal 15 tys. euro.

ZORGANIZOWANE GRUPY PRZESTĘPCZE

23 września policja poinformowała, że mieszkańcy Kowna i Kłajpedy łącznie stracili 88 tys. euro. Oszuści dzwonili, przedstawiając się jako pracownicy banków, firm telekomunikacyjnych i policji, posługiwali się głównie językiem rosyjskim.

W jednym z przypadków ofiara została zmanipulowana do inwestycji w kryptowaluty, w ciągu miesiący straciła ponad 26 tys. euro. Jedna z mieszkanki Wilna zarejestrowała się na fikcyjnej platformie inwestycyjnej i przekazała oszustom 20,5 tys. euro. Jeszcze inny mieszkaniec stolicy, chcąc kupić nieruchomość, przełał 72,5 tys. euro, ale nie otrzymał ani lokalu, ani zwrotu środków.

GŁOS ZABRAŁ PREZYDENT

Do sytuacji odniósł się Gitanas Nausėda, który wezwał organy ścigania do podjęcia dodatkowych działań wobec rosnącej fali przestępstw. „Niemal codziennie słyszymy bolesne wiadomości o tym, jak nasi obywatele tracą swoje oszczędności z powodu wyrafinowanych oszustw rosyjskojęzycznych oszustów. Zbyt mało spraw dotyczących tych przestępstw zagrażających bezpieczeństwu społecznemu jest nadal badanych, a ich organizatorzy nadal mogą wykonywać swoją czarną robotę, atakując majątek naszych mieszkańców i przedsiębiorstw” — stwierdziła w komunikacie głowa państwa.

Prezydent zwrócił się do prokuratora generalnej Nidy Grunskienė oraz komisarza generalnego policji Arūnasa Paulauskasa.

„Sprawą honoru dla litewskich organów ścigania jest skoncentrowanie swoich kompetencji i możliwości w taki sposób, aby powstrzymać ataki oszustów telefonicznych, a poszkodowani mieszkańcy nie zostali pozostawieni samym sobie” — powiedział prezydent.

Opr. J. B. na podst. BNS, Lrytas.lt

Błaszkiwicz: Egzamin z matematyki pokazuje, czy człowiek w ogóle potrafi się uczyć

Antoni Radczenko

Minister oświaty, nauki i sportu Raminta Popovienė, przed kilkoma miesiącami oświadczyła, że egzamin z matematyki nie powinien być obowiązkowy dla uczniów, którzy chcą studiować na kierunkach humanistycznych. „Słyszymy te obawy i na pewno rozpoczniemy dyskusję. Być może nawet uda się to zrobić w następnym roku” — zapowiedziała szefowa resortu.

WIĘKSZOŚĆ NA „NIE”

Publiczny nadawca LRT zamówił badania dotyczące, jaki jest stosunek społeczeństwa do obowiązkowego egzaminu z matematyki. Z badań opinii publicznej, przeprowadzonych przez Baltijos tyrimai wynika, że 46 proc. osób dorosłych jest za zniesieniem obowiązkowego egzaminu z matematyki. Takiego zdania są głównie młodzi ludzie w wieku 18-29 lat oraz respondenci posiadający dzieci.

Z drugiej strony czterech na dziesięć mieszkańców (37 proc.) twierdzi, że popiera pozostawienie obecnie obowiązujących zasad, zgodnie z którymi egzamin z matematyki jest obowiązkowy przy rekrutacji na studia wyższe. W większości są to osoby w wieku 30-64 lat, mieszkańcy mniejszych miast, emeryci oraz osoby na stanowiskach kierowniczych. Kolejnych 17 proc. ankietowanych nie miało wyrobionego zdania w tej sprawie. Pod względem poglądów politycznych generalnie jest konsensus, jeśli chodzi o „nie” względem obowiązkowego egzaminu z matematyki. 52 proc. badanych o lewicowych poglądach jest przeciwna obowiązkowemu egzaminowi.

Prawie połowa mieszkańców Litwy jest przeciwna obowiązkowemu egzaminowi z matematyki. Dyrektor stołecznego Gimnazjum Jana Pawła II Adam Błaszkiwicz sądzi, że obowiązkowy egzamin z matematyki jest potrzebny, ponieważ ten przedmiot rozwija osobowość człowieka.

Spółeczeństwu się wmawia, że szkoła i nauka powinny być łatwe, przyjemne, wesołe — twierdzi Adam Błaszkiwicz Fot. Marian Paluszkiwicz

W roku 2025 do egzaminu z matematyki przystąpiło 12 580 uczniów. Średni wynik wyniósł 59,2 punktów na 100 możliwych. W przypadku egzaminu z języka litewskiego na poziomie rozszerzonym, egzamin zdało 94 proc. maturzystów. Egzamin na poziomie rozszerzonym zdawało 17 042 uczniów.

wi. W przypadku osób o prawicowych poglądach wskaźnik jest na poziomie 48 proc.

„Rzeczywiście, być może samo badanie pokazało, że istnieje podział opinii, ale obecnie nie ma jeszcze decyzji (w sprawie egzaminu — przyp. red.). Taka decyzja nie zapadnie jednoosobowo — ani przez ministra, ani

bez dyskusji w ministerstwie” — powiedziała szefowa resortu oświaty w rozmowie z radiem LRT.

DROGĄ CIĄGŁEGO UŁATWIANIA

Adam Błaszkiwicz, dyrektor Gimnazjum Jana Pawła II w Wilnie, który sam z wykształcenia jest matematykiem, sądzi, że obowiązkowy egzamin z matematyki jest potrzebny. Natomiast przytakiwanie nastrojom społecznym w tej kwestii, według niego, jest swoistą drogą do oglupiania społeczeństwa.

— Spółeczeństwu się wmawia, że szkoła i nauka powinny być łatwe, przyjemne, wesołe i niesprawiające trudności. Taki przekaz mamy już od pewnego czasu. Wszystko idzie drogą ułatwiania — komentuje sytuację dla „Kuriera Wileńskiego” pedagog.

12.>>

W roku bieżącym egzamin z matematyki na poziomie A zdało 84,5 proc. maturzystów. W roku 2024 wskaźnik był o 5 proc. większy. Tym niemniej, zdaniem dyrektora polskiego gimnazjum, egzamin z matematyki wcale nie jest ciężki.

— Uczenie się wymaga wysiłku, a egzamin z matematyki jest takim sprawdzianem, który pokazuje, czy człowiek w ogóle potrafi się uczyć. Poziom, który jest serwowany w ostatnich latach podczas egzaminu z matematyki jest taki, że uczący się uczeń powinien postarać się, aby go nie zdać — oświadczył Błaszkwicz.

WAŻNY ELEMENT DLA ROZWOJU OSOBOWOŚCI

Nasz rozmówca podkreśla, że matematyka jako przedmiot jest bardzo ważnym elementem prawidłowego rozwoju człowieka.

— Matematyka uczy logiki i wyciągania prawidłowych wniosków. Po prostu uczy uczyć się. Uczy czytać. To jest bardzo ważny przedmiot dla rozwoju człowieka, dla rozwoju osobowości — zaznacza Adam Błaszkwicz.

Egzamin z matematyki jest jednym z dwóch, obok języka państwowego, egzaminów potrzebnych przy rekrutacji na uczelnie wyższe na Litwie. Obowiązkowy egzamin z matematyki obowiązuje od 2024 r. Do

zaliczenia egzaminu maturzysta powinien zdobyć minimum 35 punktów ze stu. „Pomimo tego, że wyniki uczniów są lepsze niż w poprzednich latach, analizując wszystkie egzaminy, nie tylko z języka litewskiego, stało się oczywiste, że ustalony przez poprzedni rząd próg 35 punktów jest dla uczniów zbyt wysoki. Biorąc to pod uwagę, komisja oceniająca podjęła decyzję o dodaniu dziesięciu punktów do końcowego wyniku kandydata” — mówiła w lipcu Raminta Popovienė.

WYNIKI Z EGZAMINÓW

W roku 2025 do egzaminu z matematyki przystąpiło 12 580 uczniów. Średni wynik wyniósł 59,2 punktów na 100 możliwych. W przypadku egzaminu z języka litewskiego na poziomie rozszerzonym, egzamin zdało 94 proc. maturzystów. Egzamin na poziomie rozszerzonym zdawało 17 042 uczniów.

Matura na Litwie składa się z dwóch części. Część pierwszą zdają uczniowie klas przedmaturalnych. Tutaj uczeń może zdobyć maksymalnie 40 punktów. Drugą część zdają uczniowie klas maturalnych, gdzie można zdobyć kolejnych 60 punktów. Wyjątek dotyczy tylko egzaminu z języka litewskiego. Tutaj w pierwszej części można zdobyć 30 punktów, w drugiej 70. ■

W roku 2025 do egzaminu z matematyki przystąpiło 12 580 uczniów
Fot. Žygimantas Gedvila, ELTA

Zamelduj się: 1000 euro na start i prezenty

Deklarując miejsce zamieszkania w Wilnie, można otrzymać zachętę finansową do 1000 euro oraz pakiet prezentów przygotowany przez samorząd miasta Wilna. Program obowiązuje do 31 grudnia i adresowany jest do pełnoletnich obywateli RL, którzy nie byli zameldowani w stolicy przez ostatnie dwa lata. Świadczenie pieniężne wypłacane będzie w dwóch transzach — do 500 euro rocznie, przez pierwsze dwa lata po rejestracji. Kwota zostanie obliczona jako 50 proc. zapłaconego podatku dochodowego, jednak nie więcej niż ustalony limit. Oprócz wsparcia finansowego nowi mieszkańcy Wilna otrzymają zestaw upominków. W jego skład wchodzi 10 jednorazowych biletów na 60 minut na transport publiczny, bilet na rejs statkiem elektrycznym po stolicy, dwa zaproszenia do kina „Skalvija” oraz jedno zaproszenie do basenu w Leszczyniakach.

Aby skorzystać z programu, należy wykonać trzy kroki. Pierwszym jest deklaracja miejsca zamieszkania — w akademiku, wynajętym mieszkaniu, domu czy u krewnych, za zgodą właściciela. W przypadku umowy najmu nie jest wymagane poświadczenie notarialne ani osobna zgoda — wystarczy podpis obu stron.

Drugim etapem jest wypełnienie specjalnego wniosku z danymi osobowymi i kontaktowymi. Zestawy upominków będą wysyłane od 16 do 31 stycznia 2026 r., po potwierdzeniu, że wnioskodawca wciąż mieszka w Wilnie.

Trzeci warunek to utrzymanie zameldowania przez cały rok kalendarzowy. Pierwsza część świadczenia zostanie wypłacona na podstawie podatków zapłaconych w 2026 r., pod warunkiem pozostania w stolicy do końca tego roku. Druga transza obejmie podatki z 2027 r. i zostanie przyznana tym, którzy będą zameldowani w Wilnie do 31 grudnia 2027 r.

Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie vilnius.lt

Opr. J.B. na podst. inf. vilnius.lt

Szkoły, instytucje i organizacje z rej. wileńskiego coraz aktywniejsze dzięki wsparciu z Polski

Coraz więcej mieszkańców rejonu wileńskiego korzysta z dodatkowych, pozabudżetowych możliwości finansowania, wzmacniając swoją działalność, zwiększając aktywność i zaangażowanie społeczności w rejonie wileńskim.

Justyna Giedroń

Władze Samorządu Rejonu Wileńskiego zachęcają, aby jak najwięcej podmiotów działających na terytorium rejonu przyciągało fundusze pozabudżetowe i tym samym uaktywniało swoją działalność i aktywność.

— Samorządowi Rejonu Wileńskiego, a przede wszystkim kierownictwu w osobie mera Roberta Duchniewicza, zależy na aktywizacji naszych organizacji oraz instytucji podległych, jak również organizacji pozarządowych, które działają na terytorium samorządu. Dotyczy to m.in. zachęty do aktywniejszego składania wniosków, a tym samym przyciągania środków pozabudżetowych, jeśli chodzi o dofinansowanie różnego rodzaju projektów. W tym celu postanowiłam zorganizować szereg szkoleń, podczas których nasi mieszkańcy mogli się dowiedzieć, jak poprawnie napisać wniosek, a następnie sprawnie sporządzić sprawozdanie finansowe. Finanse zdobyte dzięki złożonym wnioskowi można przełożyć na konkretne działania na rzecz rozwoju naszego środowiska, społeczności polskiej w rejonie wileńskim. Warto też wiedzieć, że wnioski możemy składać do różnych instytucji w Polsce — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Renata Cytacka, główna specjalistka Wydziału Oświaty w Samorządzie Rejonu Wileńskiego.

TECHNICZNE ASPEKTY PRZYGOTOWYWANIA WNIOSKÓW

Szkolenie pt. „Przygotowanie wniosków o dofinansowanie z Polski” odbyło się 18 września w Centrum Kultury w Niemenczynie.

Postanowiłam zorganizować szereg szkoleń, podczas których nasi mieszkańcy mogli się dowiedzieć, jak poprawnie napisać wniosek, a następnie sprawnie sporządzić sprawozdanie finansowe — mówi Renata Cytacka

Fot. Kancelaria Sejmu RL, opr.red

— Pomoc w przeprowadzeniu zajęć okazało nam Stowarzyszenie Odra-Niemen. Przeprowadziliśmy bardzo szerokie szkolenie z udziałem przedstawicieli szkół, przedszkoli jak również instytucji socjalnych, bibliotek, organizacji pozarządowych, wspólnot, w tym wspólnot wiejskich, które dosyć aktywnie działają na terytorium Samorządu Rejonu Wileńskiego — kontynuuje rozmówczyni.

Szkolenie poprowadził Eugeniusz Gosiewski, sekretarz Zarządu Stowarzyszenia Odra-Niemen, posiadający wieloletnie doświadczenie w przygotowywaniu, ocenie i realizacji projektów międzynarodowych.

Szkolenie obejmowało techniczne aspekty przygotowywania wniosków. Szczególną uwagę zwrócono na to, jak prawidłowo przygotować projekty, jakie dokumenty są wymagane i jakich błędów należy

uniknąć. Zaprezentowano również najnowsze programy finansowane przez polskie instytucje rządowe, w tym Senat RP i Instytut Rozwoju Języka Polskiego.

ZAJĘCIA W TRYBIE ONLINE

Podobne szkolenie w trybie online odbyło się w Samorządzie Rejonu Wileńskiego w dniu 23 września.

Poświęcone było możliwościom pozyskiwania środków polonijnych. W wydarzeniu udział wzięli przedstawiciele administracji i instytucji lokalnych, a także organizacji pozarządowych.

Szkolenie poprowadzili wiceprezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego Juliusz Szymczak-Gałkowski, a także Anna Plichta i Dorota Jarczeńska. Organizację spotkania koordynowała Renata Cytacka.

14.>>

— Mieliliśmy zajęcia na Teams z możliwością pozyskania wiedzy na temat tego, jak złożyć wniosek za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego. Podłączyli się wszyscy chętni zainteresowani, którzy chcieli posłuchać, jak można składać wnioski o fundusze finansowe za pomocą operatora, jakim jest Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” — wyjaśnia urzędniczka samorządowa.

Dodaje, że za pośrednictwem placówki dyplomatycznej Ambasady RP otrzymała właśnie kolejne zaproszenie na szkolenie, które odbędzie się w dniu 30 września.

— Tym razem wychodząc na przeciw postulatów środowisk polonijnych Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Ministerstwa Spraw Zagranicznych organizuje szkolenie on-line poświęcone przygotowywaniu wniosków dotacyjnych dla organizacji polonijnych działających poza granicami kraju. Instrument teoretyczny, jak napisać wniosek, na co zwrócić uwagę — mówi Renata Cytacka.

ZAZNACZA TEŻ, ŻE TEGO TYPU DZIAŁANIA PRZYNOSZĄ EFEKTY.

— Jeżeli chodzi o współpracę ze Stowarzyszeniem Odra-Niemen, mamy już następujące konkrety — za pierwsze półrocze br. pomoc przekazana dla naszych szkół i przedszkoli wyniosła 311 tys. złotych. Kończy się też rozliczanie za wakacje w Polsce oraz kolonie i półkolonie, organizowane na terytorium naszego rejonu. Na pewno będzie to też pokaźna suma. W tej chwili mamy już potwierdzenie na pozyskanie kwoty 140 tys. złotych dla naszych bibliotek publicznych. Wniosek w tej konkretnej sprawie złożyłam od razu po rozpoczęciu pracy w Samorządzie Rejonu Wileńskiego — zauważa rozmówczyni.

WSPARCIE SZKOLNICTWA

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” od wielu lat wspiera szkolnictwo polskie na Wileńszczyźnie.

— Dla nas i dla pana mera Duchniewicza taka pomoc jest priorytetowa. Szczególnie, gdy dotyczy wyposażenia szkół, pomocy naukowych, książek, bonów Kolbego, czyli wyprawek dla pierwszoklasistów lub zakupu komputerów, tablic interaktywnych. Pomoc przyznawana z funduszy z Polski pomaga zaoszczędzić środki samorządowe. Dzięki temu nasze placówki oświatowe stają się bardziej atrakcyjne dla naszych mieszkańców, dla rodziców, którzy decydują się oddać dzieci do naszych szkół — mówi główna specjalistka Wydziału Oświaty w Samorządzie Rejonu Wileńskiego.

ZREALIZOWANO DZIESIĄTKI PROJEKTÓW

Szkolenia stanowią kolejny etap współpracy między Samorządem Rejonu Wileńskiego a Stowarzyszeniem Odra-Niemen. Partnerstwo trwa już dekadę — umowę o współpracy podpisano 18 marca 2015 r. W tym czasie zrealizowano dziesiątki projektów, które przyczyniły się do wzmocnienia szkół, instytucji kultury i rozwoju inicjatyw społecznych.

W ciągu ostatniego roku szkoły i instytucje kulturalne w rejonie wileńskim otrzymały setki tysięcy

złotych wsparcia z funduszy polskich. Środki te przeznaczone na obozy edukacyjne, wyjazdy do Polski, pomoc metodyczną dla nauczycieli, zakup pomocy materialnej (sprzęt, książki, narzędzia) oraz różnorodne działania w lokalnych społecznościach.

Projekty zrealizowane w 2025 r. we współpracy Samorządu Rejonu Wileńskiego ze Stowarzyszeniem Odra-Niemen

W roku bieżącym zorganizowano letni obóz „Wakacje z historią i językiem polskim”, wyjazd edukacyjny „Język polski? Oczywiście!”, cykl spotkań metodycznych i zajęć „Nauczyciel — przewodnik po polskości”. Uzyskano wsparcie finansowe przeznaczone na działalność edukacyjną dla Gimnazjum św. Urszuli Ledóchowskiej w Czarnym Borze (lit. Juodšiliai) oraz Szkoły Podstawowej w Szumsku. Szkoła podstawowa we wsi Jęczmieniszki (Eitminiškės) planuje zakupić niezbędny sprzęt szkolny w ramach akcji charytatywnej „Rodacy Bohaterom”.

Pozytywnie został rozpatrzony wniosek o wsparcie finansowe dla bibliotek. Sfinansowany został również wyjazd studyjny (w dniach 7-11 października) dla specjalistów ds. edukacji na Dolny Śląsk. Zaproszono 30 uczestników. ■

Szkolenie pt. „Przygotowanie wniosków o dofinansowanie z Polski poprowadził Eugeniusz Gosiewski, sekretarz Zarządu Stowarzyszenia Odra-Niemen Fot. vrsa.lt

Pierwsi wyróżnieni. Rodzina Czeżowskich — świadectwo odwagi i człowieczeństwa

Ilona Lewandowska

Prezydent Gitanas Nausėda wręczył odznaczenia 36 osobom ratującym Żydów w czasie wojny.

W gronie uhonorowanych znalazła się również rodzina Czeżowskich — pierwsi w historii Polacy wyróżnieni w 1963 r. tytułem Sprawiedliwych wśród Narodów Świata.

Krzyże ratowania ginących z rąk prezydenta RL w imieniu zmarłych rodziców i siostry odebrała Eleonora Czeżowska.

— To była dla mnie bardzo wzruszająca uroczystość, podobnie jak cała podróż do Wilna. Moi rodzice kochali to miasto, choć nigdy nie zdecydowali się na odwiedzenie go po wojnie — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”.

Podczas podróży odwiedziła także dom przy ulicy Zakretowej (obecnie M. K. Čiurlionio), gdzie mieszkała jej rodzina.

— Urodziłam się już po wojnie, nigdy nie byłam tu razem z rodzicami, ale wszystko jest dokładnie tak, jak opowiadała moja mama. Ulica jest rzeczywiście nieco podobna do tej, przy której mieszkaliśmy w Toruniu, dom również. Chodząc po tych podwórkach, próbowałam przywołać jak najwięcej przekazanych mi wspomnień, także tych o ocalonych w tym miejscu Żydach — opowiada Eleonora Czeżowska, nie kryjąc wzruszenia.

ŚLAD PROFESORA W WILNIE

Tadeusz Czeżowski, ojciec Eleonory, urodził się w Wiedniu, a zmarł w Toruniu. Bez wątpienia jednak to właśnie w Wilnie pozostawił swój najbardziej zauważalny, choć dziś nieco zapomniany ślad.

Przyjechał tu jesienią 1919 r., aby organizować administrację Uniwersytetu Stefana Batorego. Latem 1920 r. jako żołnierz wziął udział w wojnie polsko-bolszewickiej i na krótko opuścił miasto, by niedługo powrócić na stałe. W 1923 r. został profesorem nadzwyczajnym filozofii, a tytuł profesora zwyczajnego uzyskał w 1936 r. W latach trzydziestych

■ Tadeusz, Antonina i ich córka, Eleonora. Czeżowscy w Izraelu (1963)

XX w. pełnił funkcję prorektora USB, a także dziekana i prodziekana Wydziału Humanistycznego. W Wilnie ułożył sobie również życie rodzinne — w 1929 r. ożenił się z Antoniną Packiewicz, tu przyszła na świat ich pierwsza córka, Teresa.

Profesor znany był w społeczności uniwersyteckiej nie tylko jako wybitny naukowiec i wykładowca, lecz także jako człowiek o jasnych przekonaniach, zdecydowanie odrzucający wszelkie przejawy antysemityzmu.

— Na USB ojciec był zdecydowanym przeciwnikiem wprowadzania numerus clausus, czyli limitu ograniczającego przyjmowanie studentów żydowskiego pochodzenia na studia uniwersyteckie. Odważnie i bezkompromisowo reagował na zamieszki wymierzone w studentów żydowskich — wspomina Eleonora.

WOJNA I POMOC PRZEŚLADOWANYM

Rozpoczynająca się we wrześniu 1939 r. wojna położyła kres dotychczasowemu życiu. Po zamknięciu Uniwersytetu Stefana Batorego przez litewskie władze profesor formalnie

stracił pracę, choć nadal angażował się w podziemną działalność uczelni. Rodzinę utrzymywał, udzielając lekcji języka niemieckiego.

Po zajęciu Wilna przez Niemców cała rodzina zaangażowała się w pomoc Żydom. Jednym z ocalonych był Abraham Fessel, który wspominał, że profesor odwiedzał go niemal codziennie, przynosząc żywność i wsparcie, nie zrywając kontaktów nawet po zamknięciu Fesselów w getcie. Po niedługim czasie proponował mu ucieczkę i schronienie w swoim mieszkaniu. W listopadzie 1941 r. Fesselowie, wraz z dwiema zaprzyjaźnionymi rodzinami żydowskimi, opuścili getto i przenieśli się do mieszkania Czeżowskich.

Po kilku miesiącach wszystkie rodziny zostały ulokowane w bezpieczniejszym miejscu — w majątku Hryhorowicze koło Dżisny nad Dźwiną, należącym do rodziny Antoniny Czeżowskiej. Dzięki autorytetowi profesora wśród miejscowej ludności wszyscy przetrwali okupację. Fessel wspominał, że to właśnie przyjaźń z profesorem budziła szacunek i chroniła ukrywających się.

16.>>

DOM OTWARTY DLA POTRZEBUJĄCYCH

Nie byli to jedyni ocaleni. Czeżowscy pomogli także dawnej asystentce profesora, Racheli Kapłan (Marii Renacie Mayenowej), jej mężowi Józefowi Mayenowi oraz innej studentce żydowskiego pochodzenia, Cywii Wildsztein-Nabożnej, którą umieszczono u asystentki Aleksandry Zajkowskiej. W ich mieszkaniu przez całą wojnę mieszkała również Złata Kaczergińska (po wojnie Burgin), którą Eleonora miała okazję dobrze poznać.

— Złata była w czasie wojny bardzo młodą kobietą, miała małe dziecko. Wyszła z getta na chwilę, by kupić mu pończoszki. Kiedy wróciła — już go nie było, zostało zamordowane. To był dla niej wstrząs. W tej całej rozpaczyc udało jej się wydostać i zupełnie przez przypadek zadzwoniła do drzwi moich rodziców, którzy wtedy szukali opiekunki dla dorastającej Teresy — wspomina Eleonora.

Czeżowscy wiedzieli, że Złata jest Żydówką, wiedziała o tym również ich córka Teresa.

— Czasem ktoś dziwi się, że nastoletnia w czasie wojny dziewczyna została uznana za Sprawiedliwą wśród Narodów Świata, ale ta sytuacja wymagała wyjątkowej przytomności także od niej. Kiedyś, podczas odwiedzin w naszym domu, jedna z koleżanek Teresy miała powiedzieć: „Macie w domu Żydówkę”. Teresa zupełnie się nie zmieszała, odpowiadając: „Ale ty jesteś niemądra, nie odróżniasz Żydów od Ormian” — jakby nie wiązało się to z żadnymi konsekwencjami — opowiada rozmówczyni „Kuriera Wileńskiego”.

MILCZENIE PO WOJNIE

Przez całe powojenne życie Tadeusz i Antonina Czeżowscy niewiele mówili o swoich zasługach w czasach wojny.

— Zwłaszcza tata nie mówił wiele. Zawsze, kiedy go pytałam, odpowiadał: „wolałbym do tego nie wracać”. Mama mówiła więcej — podkreśla Eleonora.

O ich zaangażowaniu dowiadujemy się głównie z powojennych listów

Krzyże ratowania ginących z rąk prezydenta RL w imieniu zmarłych rodziców i siostry odebrała Eleonora Czeżowska **Fot. Irp.lt**

i relacji ocalonych. Wiadomo, że rodzina pomogła co najmniej 22 osobom, z których na pewno przeżyło 11. Losy pozostałych pozostają nieznane.

Wśród opowieści przekazanych przez matkę Eleonora pamięta szczególnie jedną.

— We wrześniu 1943 r. ojciec został aresztowany przez Saugumą, jako jeden ze stu polskich zakładników razem z m.in. z prof. Kazimierzem Pelczarem. Pewnego dnia mama spotkała panią Pelczarową, która powiedziała jej, że jej mąż i ojciec nie żyją. Mama była osobą bardzo wierzącą, modliła się o powrót ojca w Ostrej Bramie i przyrzekła, że jeśli wróci, nigdy w życiu mu się nie sprzeciwi. Wrócił po dwóch tygodniach z więzienia, ale 10 zakładników w rozstrzelano w Ponarach (wśród nich prof. Kazimierza Pelczara i profesora prawa Mieczysława Witolda Gutkowskiego) — opowiada Eleonora.

PIERWSZE POLSKIE ODZNACZENIE YAD VASHEM

Po wojnie rodzina Czeżowskich, podobnie jak kilka innych rodzin wileńskich profesorów, przeniosła się do Torunia, gdzie Tadeusz Czeżowski zaangażował się we współtworzenie Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. W 1960 r., po przejściu na emeryturę, rodzina po raz pierwszy udała się do Izraela.

Na wniosek Abrahama Fessela, 16 kwietnia 1963 r. Tadeusz, Antoni-

na i ich nieżyjąca już wówczas córka Teresa otrzymali medal i dyplom wraz z honorowym tytułem Sprawiedliwych wśród Narodów Świata. Oficjalna uroczystość odbyła się 25 kwietnia 1963 r. Było to pierwsze przyznane przez Instytut Yad Vashem w Jerozolimie odznaczenie dla Polaków i zarazem trzecie od momentu uchwalenia tej nagrody przez Kneset. 22 sierpnia 2012 r. Czeżowscy pośmiertnie otrzymali Honorowe Obywatelstwo Izraela.

— W naszym domu, także po wojnie w Toruniu, zawsze byli mile widziani Żydzi — przyjaciele rodziców. Niektórzy byli przyjaciółmi jeszcze z czasów wileńskich. Tak było również po roku 1968. Ten okres doskonale pamiętam — jako studentka polonistyki brałam wówczas udział w strajkach, co mój ojciec popierał. Pamiętam wizyty naszych żydowskich przyjaciół i całą falę antysemityzmu, której wówczas doświadczyli. Mieliśmy wiele bliskich osób w Izraelu, co wówczas nie było dobrze widziane. Większość ludzi ograniczała kontakty, by się nie narażać. Moi rodzice nigdy tego nie zrobili. Także w okresie największych napięć dostawialiśmy listy — czasem mama śmiała się, że ktoś już je przed nami czytał — ale nie wpłynęło to w żaden sposób na nasze relacje, które bardzo cenię także dzisiaj — kończy swoją opowieść Eleonora Czeżowska. ■

**Fot. archiwum
rodziny Czeżowskich**

Prowadzenie pojazdu a wiek kierowcy. „Decyduje przede wszystkim stan zdrowia”

Honorata Adamowicz

Czy słuszna jest procedura nakazująca kierowcom powyżej 80. roku życia przechodzenie badań lekarskich co dwa lata? I czy starszy kierowca za kierownicą stanowi większe zagrożenie niż młody? O zdanie spytaliśmy przedstawicieli Regitry i Ministerstwa Ochrony Zdrowia.

WIEK NIE JEST ISTOTNYM CZYNNIKIEM

— Obecnie 21 140 osób uprawnionych do kierowania pojazdami ma 80 lat lub więcej. Stanowi to 1,42 proc. wszystkich osób uprawnionych do kierowania pojazdami. 787 osób uprawnionych do kierowania ma 90 lat lub więcej. Stanowi to 0,05 proc. wszystkich kierowców. Kierowcy w wieku do 65 lat muszą poddawać się badaniom lekarskim co dziesięć lat, osoby w wieku od 65 do 80 lat — raz na pięć lat, a osoby w wieku 80 lat i starsze — co dwa lata. Prawo jazdy jest ważne tak długo, jak długo ważne jest zaświadczenie lekarskie — wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Eglė Bačionytė, rzeczniczka prasowa działu komunikacji i marketingu Regitry.

Rozmówczyni zaznaczyła, że każdy kierowca musi mieć dobry wzrok, szybko reagować i umieć szybko dostosować się do sytuacji na drodze i zachowania innych uczestników ruchu, ale niekoniecznie ma to związek z wiekiem.

— Mogą zdarzyć się przypadki, że 80-latek jest znacznie zdrowszy niż osoba w wieku 60 lat. O zdolności do prowadzenia pojazdów decyduje nie wiek, ale stan zdrowia. Starsi kierowcy charakteryzują się ostrożnością, uważnością i mają większe doświadczenie niż młodzi. Ponadto stanowią oni bardzo nie-

Niedawno spowodowany wypadek drogowy przez 80-letniego mężczyznę w rejonie malackim, w którym zginęły dwie osoby, wywołał debatę na temat limitu wieku dla kierowców.

wielką część wszystkich kierowców. Oczywiście sytuacja każdego człowieka jest wyjątkowa. Ważne jest, abyśmy wszyscy byli świadomi, odpowiedzialni i w przypadku problemów zdrowotnych sprawdzali stan swojego zdrowia, czy rzeczywiście nadal możemy siadać za kierownicą i bezpiecznie uczestniczyć w ruchu drogowym — podkreśla Eglė Bačionytė.

DODATKOWE BADANIA DLA KIEROWCÓW ZAWODOWYCH

Przedstawiciele Ministerstwa Ochrony Zdrowia w nadesłanym do „Kuriera Wileńskiego” oświadczeniu poinformowali, że celem badania stanu zdrowia kierowców jest ustalenie, czy stan zdrowia badanej osoby spełnia minimalne normy zdrowotne, dlatego podczas profilaktycznych badań wszystkich kierowców (amatorów i profesjonalistów) przeprowadza się badania wzroku i pola wi-

dzienia, pomiar ciśnienia w gałce ocznej (osoby powyżej 40. roku życia), badanie słuchu oraz badanie funkcji przedsionkowej. Kierowcy zawodowi dodatkowo przechodzą badania widzenia w półmroku, wrażliwości na jasne światło, wrażliwości na kontrast, wrażliwości na kolory oraz rentgen klatki piersiowej (jeśli nie był wykonywany w ciągu ostatnich dwóch lat). Inne badania lub konsultacje dla kierowców są wykonywane na zlecenie lekarza, gdy konieczne jest ustalenie, czy stan zdrowia danej osoby lub zdiagnozowane choroby nie stanowią zagrożenia dla bezpiecznej jazdy.

CHOROBY, Z POWODU KTÓRYCH NIE MOŻNA PROWADZIĆ POJAZDÓW

„W większości przypadków to lekarz decyduje, czy pacjent może prowadzić pojazdy, po indywidualnej ocenie stanu zdrowia pacjenta.

19.>>

Wysoki „wskaźnik wypadkowości” w grupie wiekowej 36-45 lat może wynikać z faktu, że kierowcy ci należą do najaktywniejszych i najczęściej poruszających się po drogach **Fot. ELTA**

18.>>

W rozporządzeniu ministra zdrowia, które reguluje profilaktyczne badania zdrowotne, wymieniono tylko kilka grup chorób, w przypadku których osoba zdiagnozowana nie może prowadzić pojazdów — demencja, upośledzenie umysłowe, niektóre choroby siatkówki i nerwu wzrokowego, przewlekłe zapalenie jednego lub obu uszu, powikłane cholestestomy, polipy, przetoki błędnikowe (po leczeniu chirurgicznym, gdy wyniki są dobre, nie występują zawroty głowy i przeciwwskazania, decyzja podejmowana jest indywidualnie). Osoby cierpiące na niektóre choroby serca również nie mogą prowadzić pojazdów kategorii C, D i T. Nie ma ograniczeń wiekowych dotyczących prowadzenia pojazdów, zdolność do prowadzenia pojazdów sprawdza się nie na podstawie wieku, ale stanu zdrowia. Choroby, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo prowadzenia pojazdów, mogą dotyczyć zarówno starszych, jak i młodszych kierowców, dlatego uważamy, że zdolność do prowadzenia pojazdów każdej osoby powinna być oceniana indywidualnie, niezależnie od wieku. Jednak biorąc pod uwagę fakt, że stan zdrowia osób starszych może zmieniać się szybciej, zdrowie starszych kierowców jest sprawdzane częściej: kierowcy w wieku 80 lat i starsi poddawani są badaniom lekarskim raz na dwa lata, podczas gdy kierowcy w wieku do 65 lat poddawani są badaniom lekarskim raz na 10 lat, a kierowcy w wieku od 65 do 80 lat — raz na pięć lat” — napisano w oświadczeniu resortu zdrowia.

GRUPA WIEKOWA 36-45 LAT

Tymczasem według danych spółki ubezpieczeniowej Lietuvos draudimas, najwięcej wypadków drogowych odnotowuje się w grupie wiekowej kierowców między 36 a 45 rokiem życia. Kierowcy w tym wieku są „odpowiedzialni” za około jedną czwartą wszystkich szkód komunikacyjnych ludności zarejestrowanej w firmie. Według

Kierowcy w wieku 65-80 lat muszą poddawać się badaniom lekarskim raz na pięć lat, a osoby w wieku 80 lat i starsze — co dwa lata **Fot. Freepik**

przedstawicieli spółki ubezpieczeniowej wysoki „wskaźnik wypadkowości” w tej grupie wiekowej może wynikać z faktu, że kierowcy ci należą do najaktywniejszych i najczęściej poruszających się po ulicach i drogach kraju.

Dane spółki ubezpieczeniowej ujawniają jednak jeszcze jedną istotną rzecz — osoby powyżej 86. roku życia to grupa wiekowa kierowców charakteryzująca się najwyższą wartością szkód. I choć liczba wypadków w tej grupie wiekowej nie jest generalnie duża, to odnotowywane szkody są wyższe niż w innych grupach wiekowych.

REZYGNACJA Z PRAWA JAZDY I JAK O TYM ROZMAWIAĆ

Jak mówią przedstawiciele spółki, możliwość prowadzenia samochodu znacznie zwiększa naszą swobodę działania i mobilność, dlatego utrata takiej możliwości może być bardzo bolesna. Eksperci radzą, aby przed rozpoczęciem rozmowy z bliską osobą na temat rezygnacji z prawa jazdy przeprowadzić swego rodzaju wywiad. Na przykład dobrze jest się wybrać razem do sklepu lub innego miejsca, do którego zazwyczaj się jeździ samochodem. Taka podróż stanowi dobrą okazję do obserwacji i oceny zachowania kierowcy na drodze — czy potrafi reagować na sytuacje drogowe

w odpowiednim czasie i bezpiecznie, czy utrzymuje samochód na pasie ruchu, jak dobrze parkuje. Innymi słowy można niczym ekspert ocenić umiejętności, orientację i reakcję kierowcy.

Eksperci podkreślają, że wiek kierowcy nie może być jedynym powodem ani motywem odmowy do posiadania prawa jazdy, ponieważ nie jest to kryterium obiektywne. W tym kontekście należy mówić o zmianach w zdolnościach prowadzenia pojazdów, które, nawiasem mówiąc, mogą przytrafić się każdemu i w każdym wieku. To właśnie utrata zdolności, która stanowi zagrożenie dla samego kierowcy i innych uczestników ruchu drogowego, powinna być głównym tematem rozmowy.

Zdecydowanie zaleca się rozpoczęcie takich rozmów wcześniej — nawet jeśli dana osoba nadal dobrze prowadzi. Warto też zaplanować sposób podróżowania po zrezygnowaniu z prawa jazdy. Takie wcześniejsze przemyślenia mogą znacznie ułatwić podjęcie tej trudnej decyzji.

Chociaż takie rozmowy mogą być bardzo emocjonalne i z pewnością niełatwe, zdrowie i dobre samopoczucie bliskiej osoby zdecydowanie warto są empatii i cierpliwości, które będą potrzebne, aby pomóc podjąć tę trudną decyzję. ■

Z Kaszub na Podhale – edukacyjna podróż przez Polskę

Czy można w ciągu 15 minut nauczyć się 29 wyrazów na pamięć i powtórzyć je w tej samej kolejności? Okazuje się, że tak! Uczestnicy warsztatów w ramach projektu „Język polski? Jak najbardziej!”, realizowanego przez Stowarzyszenie Odra-Niemn i finansowanego przez Senat RP przekonali się o tym na własnej skórze.

W realizacji projektu wzięło udział pięć szkół z Wilna i Wileńszczyzny, w tym my, uczniowie z Gimnazjum im. Szymona Konarskiego w Wilnie, a tajemnice skutecznej nauki i treningu pamięci zdradzał nam Robert Martin, koordynator przedsięwzięcia, pokazując, że język i zabawa mogą iść w parze. Plan pobytu, obejmujący zajęcia warsztatowe, zwiedzanie i wycieczki górskie, prowadził nas krok po kroku przez Kaszuby, Kraków i Podhale.

WYJĄTKOWY JĘZYK

Na początek zanurzyliśmy się w historię Kaszub i ich wyjątkowego języka. To właśnie wtedy podczas warsztatów po raz pierwszy zetknęliśmy się z językiem kaszubskim. Uczyliśmy się nowych słów, poznawaliśmy ich brzmienie i znaczenie,

a nawet próbowaliśmy śpiewać proste kaszubskie piosenki.

W tradycyjnej pracowni garncarskiej rodziny Neclów podziwialiśmy, jak powstają niezwykle dzieła ozdobione charakterystycznym kaszubskim ornamentem. Niektórzy mieli nawet okazję spróbować własnych sił w tym rzemiośle. Odwiedziliśmy kaszubską zagrodę Katarzyny Kiedrowskiej-Zagozdon, która przybliżyła nam dzieje tego regionu.

EMOCJE W STOLICY MAŁOPOLSKI

Po pożegnaniu z Kaszubami wyruszyliśmy do Małopolski, a właściwie do jej stolicy, Krakowa. Spacer po Rynku nocą był magiczny – światła, muzyka, zabawa, a wokół historia na każdym kroku. Następnego dnia zobaczyliśmy Collegium Maius, kościół Mariacki, Wawel i Smoczą Jamę. Szczególnie zapa-

dła w pamięć Katedra Wawelska. Samo wnętrze robi ogromne wrażenie – pełne historii i symboli ważnych dla Polski; jeszcze więcej emocji poczuliśmy, wchodząc do podziemi katedry, gdyż to tam spoczywają królowie, bohaterowie narodowi i wielcy Polacy.

BAZA NA PODHALU I PODSUMOWANIE PODRÓŻY

Potem przenieśliśmy się do Murzasichla, które stało się naszą bazą na Podhalu. Wybraliśmy się do Doliny Kościeliskiej – majestatyczne góry i spokojny Staw Smreczyński zapierały dech w piersiach, w Zakopanem zaś poczuliśmy gwar Krupówek. Najbardziej zapadła nam w pamięć sobotnia wyprawa – Hala Gąsienicowa, Czarny Staw Gąsienicowy, a potem wieczorne spotkanie w Podhalańskiej Izbie Regionalnej.

21.>>

Były to dni pełne intensywnych zajęć, podróży i spotkań, które pozwoliły nam nie tylko uczyć się metod efektywnej nauki, ale też poznać historię i kulturę Kaszub i Podhala

20.>>

Słuchając opowieści o Podhalu oraz muzyki góralskiej, czuliśmy, że jesteśmy częścią czegoś większego.

Ostatni dzień upłynął pod znakiem podsumowań. Poranne warsztaty, msza w przepięknym drewnianym kościele, a wieczorem zebraliśmy się w sali, aby podsumować naszą podróż. Wiele ciepłych słów padło w kierunku naszego koordynatora, pana Roberta Martina, który stworzył naprawdę przyjazną i pełną życzliwości atmosferę. Dzięki jego wsparciu i pozytywnemu podejściu projekt przebiegał w niezwykle miłej i sprzyjającej współpracy atmosferze. Wszyscy uczestnicy otrzymali jego książkę o metodach efektywnej nauki, więc teraz zapamiętywanie trudnych wzorów i wielu dat stanie się łatwiejsze.

ZABAWY, PIOSENKI, PRZYJAŹNIE

Potem nadszedł czas na zabawy i piosenki przygotowane przez samych uczestników. Śpiewaliśmy, śmialiśmy się i bawiliśmy razem tak, jakbyśmy chcieli zatrzymać te chwile jak najdłużej. To nie był przypadek, że podczas zabawy na pytanie: „Kto chce wracać do domu?”... wstała jedna osoba. To spotkanie pokazało, jak bardzo zbliżyliśmy się do siebie — wychodziliśmy z sali nie tylko bogatsi o wiedzę i doświadczenia, ale także o przyjaźnie, które pozostaną z nami na długo.

■ W górach łatwo było poczuć, że jesteśmy częścią czegoś większego

Były to dni pełne intensywnych zajęć, podróży i spotkań, które pozwoliły nam nie tylko uczyć się metod efektywnej nauki, ale też poznać historię i kulturę Kaszub i Podhala. Dziękujemy Stowarzyszeniu Odra-Niemen oraz Senatowi RP za finansowe wsparcie, dzięki któremu nasza przygoda mogła się odbyć. Ta podróż

pokazała nam, że język to nie tylko słowa — to emocje, tradycja i ludzie, których spotykamy po drodze. ■

Uczniowie III klasy,
uczestnicy projektu
„Język polski? Jak najbardziej!”
z Gimnazjum
im. Sz. Konarskiego w Wilnie
Fot. archiwum szkolne

Sejm zakaże telefonów w szkołach? Popovienė mówi ostrożnie

Litwa zapowiada przepisy dotyczące korzystania z telefonów w szkołach. Póki co minister edukacji mówi o tym ostrożnie. Polskie szkoły na Litwie już zdążyły wprowadzić własne zasady — niektóre bardzo radykalne, podchodzące pod całkowity zakaz.

OBOWIĄZKOWY REGULAMIN DLA KAŻDEJ SZKOŁY

Szefowa Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu (ŠMSM) Raminta Po-

povienė zapowiedziała, że jeszcze w październiku zostanie przedstawiony Sejmowi projekt ustawy regulującej korzystanie z telefonów komórkowych w szkołach.

„W październiku przedstawimy Sejmowi (projekt ustawy — BNS), którego głównym postanowieniem będzie obowiązek przygotowania przez każdą szkołę własnego regulaminu” — powiedziała dziennikarzom w środę 24 września Raminta Popovienė.

Jak wyjaśniła, regulaminy mają być opracowane w oparciu o wytyczne resortu oświaty oraz Ministerstwa Ochrony Zdrowia.

PÓKI CO SĄ „ZALECENIA”

Na początku sierpnia Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu zatwierdziło wspólne z Ministerstwem Ochrony Zdrowia zalecenia dotyczące korzystania z tzw. inteligentnych urządzeń w szkołach.

22.>>

Ich celem jest ograniczenie użycia prywatnych telefonów komórkowych przez uczniów, ze względu na wpływ tych urządzeń na zdrowie i samopoczucie.

Zalecenia wskazują, że każda placówka powinna ustalić, w jaki sposób ograniczane będzie korzystanie z prywatnych telefonów, jakie będą środki monitorowania przestrzegania zasad, jakie konsekwencje poniosą uczniowie za ich nieprzestrzeganie.

Spółeczności szkół ostrzegały na łamach „Kuriera Wileńskiego”, że takie rekomendacje, które nie są wytycznymi, będą prowadziły do konfliktów z rodzicami. Według wiedzy redakcji, do częściowych konfliktów już dochodzi.

PRZEWIDZIANE WYJĄTKI

Zapowiadane wytyczne przewidują też wyjątki. Telefony mogą być wykorzystywane w celach edukacyjnych z inicjatywy nauczyciela lub specjalisty ds. pomocy edukacyjnej, przez uczniów klas 9-10 oraz I-IV gimnazjum, w przypadku konieczności wynikającej ze stanu zdrowia ucznia lub innych wyjątkowych okoliczności.

Szkoły będą również zobowiązane do zapewnienia uczniom możliwości szybkiego kontaktu z rodzicami lub służbami ratunkowymi w sytuacjach nagłych.

Według danych przekazanych przez minister, ponad 200 szkół na Litwie już wprowadziło wewnętrzne regulaminy dotyczące używania telefonów komórkowych. Około 15 proc. z nich zdecydowało się na całkowity zakaz korzystania z tych urządzeń.

Jak „Kurierowi Wileńskiemu” opowiadała dyrektor Gimnazjum im. J.I. Kraszewskiego w Nowej Wilejce, Helena Juchniewicz, w tej szkole obowiązuje „gabinetowy” system. Uczniowie oddają urządzenia nauczycielowi na czas lekcji, na przerwie je odzyskują.

Z kolei Iwona Czerniawska, dyrektor Liceum im. Adama Mickiewicza w Wilnie, poinformowała naszą redakcję, że w liceum obowiązuje nakaz oddawania telefonów do szatni lub w inny sposób,

Raminta Popovienė zapowiedziała, że jeszcze w październiku zostanie przedstawiony Sejmowi projekt ustawy regulującej korzystanie z telefonów komórkowych w szkołach **Fot. Viktoriia Chorna, Kancelaria Sejmu RL**

Litwa zapowiada przepisy dotyczące korzystania z telefonów w szkołach. Póki co minister edukacji mówi o tym ostrożnie. Polskie szkoły na Litwie już zdążyły wprowadzić własne zasady – niektóre bardzo radykalne, podchodzące pod całkowity zakaz.

prócz lekcji tego wymagających. Według wiedzy redakcji przypadek liceum nie jest wśród polskich szkół odosobniony. Podobne zasady panują chociażby w podwileńskich Rukojniach.

NIE WSZYSCY POPIERAJĄ ZAKAZY

Pomysły wprowadzenia zakazu używania telefonów w szkołach mają też przeciwników. Przeciwno takiemu radykalnemu rozwiązaniu w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” wypowiadała się prof. Vilija Targamadžė. Podkreślała, że zamiast centralnych dyrektyw, potrzebna jest większa autonomia dla szkół oraz integrowanie urządzeń do procesu nauczania.

Z kolei Anna Rzepa, specjalistka z Zespołu Edukacji Medialnej Polskiej Akademii Nauk, podczas swojej wizyty na Litwie podkreśla-

ła, że „pierwszą linią obrony pozostają codzienne nawyki (...) Tam, gdzie można, (trzeba) wrócić do analogu”. Zalecała, aby w proces nauczania integrować tylko takie narzędzia, które są do tego zaprojektowane i zwyczajnie nie mają niektórych funkcji niepotrzebnie rozwiniętych.

ZAKAZ NA RAZIE NIE BĘDZIE WPROWADZONY

Jednak na razie minister oświaty Raminta Popovienė pozostaje ostrożna. Choć zapowiada, że może pojawić się odgórna regulacja dotycząca używania telefonów, nie musi oznaczać ona zakazu.

„Sam zakaz wywołuje wiele różnych pytań, takich jak sposób jego wdrożenia, dodatkowe zasoby, dodatkowe obowiązki i pewne odpowiedzialności ponownie spoczywające na nauczycielach. Uważam, że należy teraz wdrożyć obecne przepisy i w przyszłości przyjrzeć się sytuacji” – powiedziała minister.

Podobne stanowisko prezentowano już w czerwcu, kiedy to resort stwierdził, że wprowadzenie ogólnokrajowego zakazu wymagałoby szerokich konsultacji, a obecnie priorytetem jest stworzenie narzędzi dla szkół, nie narzucanie odgórnych rozwiązań. ■

Opr. J.B. na podst. BNS,
KW, mat.pras.

Bohaterowie bez fleszy. Litewskie sondaże o pracownikach socjalnych mówią wiele

Na Litwie 27 września obchodzony jest Dzień Pracownika Socjalnego. Nie ma tu sztucznej inteligencji, święcących ekranów czy konferencji, gdzie las rąk z telefonami ekscytuje się wykreowanym przez siebie samym bożkiem. W tym zawodzie liczy się tylko człowiek i cicha sumienna praca.

CODZIENNA OBECNOŚĆ

Dzień Pracownika Socjalnego został ustanowiony w 2004 r. z inicjatywy Ministerstwa Opieki Socjalnej i Pracy oraz Litewskiego Stowarzyszenia Pracowników Socjalnych. Obchodom towarzyszy refleksja nad znaczeniem tej profesji — wymagającej nie tylko wiedzy, lecz także empatii i gotowości do bycia blisko drugiego człowieka. Na szczęście, jak wskazują sondaże, jest to zawód na Litwie bardzo ceniony.

Drogi do zawodu bywają różne. Dla Šarūnasa Montvilasa, który od ośmiu lat pracuje z dziećmi w domach rodzinnych, był to świadomy wybór. „Chciałem pracować z ludźmi, myślałem o psychologii, ale zapisałem się na pracę socjalną. A teraz widzę, jak wiele jest tu psychologii” — opowiada.

Dla Viktoriji Pletkutė wybór był przypadkowy, ale z czasem nabrał głębokiego znaczenia. „Wybrałam pracę socjalną, myśląc, że polega ona na pomaganiu ludziom, ale kiedy zaczęłam się uczyć, zrozumiałam, że to nie tylko pomoc ludziom, ale znacznie szerszy zawód” — twierdzi Viktorija.

Sandra Beržinienė zrezygnowała z pracy w policji i pedagogice, by działać prewencyjnie. „Chciałam wykonywać pracę prewencyjną, która pomaga zapobiegać problemom. Nie chciałam karać — chciałam pomagać” — wyjaśnia.

FUNDAMENTEM SĄ RELACJE

W pracy z dziećmi i młodzieżą kluczowe są relacje oparte na zaufaniu. Żadne metody czy programy nie przyniosą efektu, jeśli nie zbuduje

się więzi. „Czasami dzieci mają wybuchy gniewu, używają przekleństw, a inni dorośli mogą nie rozumieć, dlaczego ich przekleli, ale ty (pracownik socjalny — przyp.red.) rozumiesz, skąd biorą się te przekleństwa” — mówi Šarūnas.

Założony przez niego zespół muzyczny dla dzieci z niepełnosprawnościami to przykład pracy wykraczającej poza ramy zawodowe. „Założyłem zespół pięć lat temu. (...) Na początku wątpiłem, czy dam radę, ale wszystko samo się ułożyło” — mówi.

Z kolei Sandra podkreśla, że zdobywanie zaufania młodzieży wymaga czasu. „Młodzi ludzie pytali mnie, czy planuję mieć dzieci. Nie była to zwykła ciekawość, zależało im na tym, czy zostanę tutaj, czy odejdę, jak wielu innych. Są wrażliwi nawet na najmniejsze oznaki dystansu” — wspomina.

NIE MA SZYBKICH EFEKTÓW

Wszyscy zgodnie przyznają, że rezultaty pracy socjalnej nie przychodzą natychmiast. Czasem trzeba lat, by zobaczyć jej sens i owoce. „Zwrotna reakcja, po długiej i ciężkiej pracy, przychodzi później. Czasami zdarza się, że nie oczekujesz wdzięczności od tej osoby. Wydawało się, że ta osoba nie zrozumiała twojej pomo-

cy, ale po kilku latach otrzymujesz tę zwrotną reakcję. Ponieważ nastolatki, dzieci, nie mówią tego od razu, a dopiero po kilku latach, już jako dorośli ludzie, dziękują” — opowiada Šarūnas.

Sandra zwraca uwagę, że pracownik socjalny bywa dla drugiego człowieka ostatnim źródłem nadziei. „Jesteśmy tymi, którzy dają nadzieję. Czasami jesteśmy ostatnią osobą, która naprawdę wierzy. I to nie są puste słowa — jeśli nie wierzysz, człowiek to czuje” — zaznacza.

POTRZEBNI BARDZIEJ NIŻ KIEDYKOLWIEK

Jak wynika z badań agencji Spinter tyrimai, przeprowadzonych w październiku 2024 r., aż 75 proc. mieszkańców Litwy uznaje pracę socjalną za pożyteczną lub bardzo pożyteczną. Jednocześnie ponad jedna czwarta respondentów miała osobisty kontakt z pracownikiem socjalnym.

Praca socjalna to nie tylko zawód, ale misja. Cicha, często niedostrzegana, ale niezwykle istotna dla całego społeczeństwa. To zawód, który zmienia życie — powoli, lecz trwale. ■

Opr. J.B. na podst. Inf. Ministerstwa Opieki Socjalnej i Pracy

Praca socjalna to zawód, który wymaga nie tylko wiedzy, ale także szczególnej wrażliwości ludzkiej, pewnych wypielegnowanych cech Fot. Freepik

Dzień Chłopaka, to nowe, nieoficjalne święto obchodzone w Polsce 30 września, głównie wśród młodzieży szkolnej. W dniu tym dziewczęta składają chłopcom życzenia i wręczają drobne upominki, aby wyrazić swoją sympatię. Nic więc nie szkodzi i Wam wyrazić sympatię do kolegów, z którymi bawicie się na podwórku, siedzicie w szkolnej ławce, chodzicie do przedszkola i szkoły.

Prawdopodobnie już za kilka lat będziemy obchodzić to święto jednego dnia we wszystkich krajach, póki co, idąc za swoimi rodakami z Polski, złożmy życzenia chłopakom **30 września** — już we wtorek! Więc ja już dzisiaj składam wszystkim swoim Czytelnikom płci męskiej życzenia: wszystkiego najlepszego!

*Buzia Twoja uśmiechnięta,
w dniu radosnym Twego święta.
Przyjmij proszę me życzenia,
niech się spełnią Twe marzenia.
Ważna dzisiaj data taka,
bo to przecież Dzień Chłopaka!*

Dzień Chłopaka — święto, które powstało, prawdopodobnie przez analogię do Dnia Kobiet. Krajem, w którym święto to ma najdłuższą tradycję jest Japonia. Prawdopodobnie już w VI wieku zapoczątkowane zostały obchody święta Tango no Sekku, czyli Dnia Chłopca, w którym rodziny cieszyły się z rozwoju i postępów w nauce męskiej części swojego potomstwa. Po II wojnie światowej święto to zostało przemianowane na Dzień Dziecka (jap. Kodomo no Hi) i poświęcone jest wszystkim dzieciom.

Jaki prezent dla chłopaka?

- oryginalna kartka z okazjonalnym wierszykiem;
- ciepły SMS czy wiadomość w komunikatorze;
- kubek z nadrukiem... dla wielbiciela herbaty;
- dla fana sportu g a d ż e t y z wizerunkiem ich ukochanej drużyny;
- dla zmotoryzowanych... breloczek do kluczy!
- płyta z nagraniami ulubionego zespołu;
- wspólny spacer.
- naklejka na telefon.
- cukierki!

Niezależnie od tego, jaki prezent wybierze dla swojego chłopaka, ważne jest, żeby podkreślał charakter święta i Wasze uczucia dla obdarowanego!

Przestańmy, nie pędźmy, zatrzymajmy się na chwilę... Rozpędzony świat jak na wyścigach pędzi do przodu. Skierujmy go w stronę piękna — posłuchajmy muzyki. Muzyka, przecież, łagodzi obyczaje.

*Ech, muzyka, muzyka, muzyka,
spod smyka zielony kurz.
Lecą gwiazdy zielone spod smyka,
damy karo i bukiety róż.*

Konstanty Ildefons Gałczyński

1 października — MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MUZYKI

Już od wielu lat dzień pierwszego października obchodzony jest na całym świecie pod hasłem Międzynarodowego Dnia Muzyki. Święto to zostało ustanowione w latach 70. za sprawą Międzynarodowej Rady Muzycznej, działającej wówczas pod przewodnictwem wybitnego muzyka Yehudi Menuhina. Instytucje kulturalne za punkt honoru stawiają sobie, aby publiczności zaproponować atrakcyjny koncert. Międzynarodowy Dzień Muzyki ma nam uświadomić, iż...muzyka niejedno ma imię.

Czym jest muzyka? Może po prostu niebem, z nutami zamiast gwiazd? — Ludwik Jerzy Kern.

Do zmieniania ludzi, ich zachowania się i zwyczajów nie ma lepszego środka jak muzyka —

Shu-Ching (VI w. p.n.e.).

Każda sztuka zawsze dąży do tego, by stać się muzyką — Walter Pater.

Muzyka to najlepszy język do poruszenia serc ludzi na całym świecie — Jimmy Page.

I oto nadszedł...

Październik — dziesiąty miesiąc w roku według używanego w naszym kraju kalendarza gregoriańskiego, ma 31 dni.

Nazwa miesiąca (wg językoznawcy Brücknera) — dawniej również październec — pochodzi od słowa październec oznaczającego „odpadki od lnu lub konopi. Obok tego funkcjonowały również nazwy: październec, październ, październ, a także winnik (starogermńska nazwa miesiąca Weinmond).

Łacińska nazwa October, dosłownie oznacza „ósmy miesiąc”.

Przysłowia miesiąca:

- Gdy październik mroźny, to nie będzie styczeń groźny.
- Gdy w październiku ciepło chadza, w lutym mrozy naprowadza.
- Październik soi u dwora, wykop ziemniaki z pola.
- Październik chodzi po kraju, ciche ptactwo w gaju.
- W październiku, gdy liść z drzewa nie sporo opada, późną to wiosnę zapowiada.

Muzyczna wykreślanka

Kwadrat zawiera wiele liter, wśród których należy znaleźć 8 słów związanych z muzyką. Szukać należy w poziomie od lewej do prawej lub w pionie od góry w dół. Słowa mogą krzyżować się ze sobą.

K	O	M	P	O	Z	Y	T	O	R	K	Z	Y
O	R	A	O	Z	I	G	Ś	D	G	S	D	O
N	C	R	G	Ś	G	H	O	I	Z	K	Ś	F
C	H	S	G	P	I	E	Ś	Ń	S	R	I	K
T	Ó	Z	I	H	D	M	S	R	G	Z	G	O
B	R	Z	O	G	Ś	R	O	Z	G	Y	O	N
N	D	Y	R	Y	G	E	N	T	G	P	H	C
E	Y	T	R	M	A	P	J	Z	I	C	S	E
Ś	G	H	S	N	K	O	H	O	R	E	D	R
M	E	L	O	D	I	A	S	N	O	K	I	T

Przewidywane odpowiedzi: kompozytor, marsz, skrzypce, chór, dyrygent, melodia, pieśń, koncert.

Zdrowa sałatka z brokułu i pomidorów

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Szybka, zdrowa i niezwykle smaczna — taka właśnie jest ta sałatka z brokułu i pomidorów. To połączenie prostych składników, które razem tworzą kolorowe i odżywcze danie, idealne na obiad, kolację lub jako dodatek do dań z grilla. Brokuł dostarcza błonnika, witamin i minerałów, pomidory są źródłem likopenu i antyoksydantów, a jajko na twardo dodaje białka i zdrowych tłuszczów, dzięki czemu sałatka staje się bardziej sycąca. Całość wieńczy lekki sos czosnkowy na bazie jogurtu — kremowy i aromatyczny, ale jednocześnie delikatny, bo czosnek został wcześniej upieczony lub ugotowany. To świetna propozycja dla osób, które chcą jeść smacznie i zdrowo.

Składniki (2-3 porcje):

- 1 średni brokuł
- 3-4 pomidory kolorowe
- 2 jajka ugotowane na twardo
- kilka listków bazylii

■ Fot. autorka

Sos czosnkowy:

- 200 g jogurtu naturalnego (gęsto, bez cukru)
- 1-2 ząbki czosnku pieczonego lub gotowanego (łagodniejszy smak niż surowy)
- 1 łyżka oliwy z oliwek
- 1 łyżeczka soku z cytryny
- szczypta soli i pieprzu

Wykonanie:

Brokuł podzielić na różyczki, umyć i ugotować na parze lub w osolonej wodzie przez 3-4 minuty — powinien być al dente. Odcedzić i polać

zimną wodą, wtedy zachowa ładny, zielony kolor. Pomidory pokroić w cząstki lub większą kostkę, a jeśli koktajlowe to na połówki. Jajka ugotować na twardo, obrać i pokroić na ćwiartki lub mniejsze kawałki. Przygotować sos: czosnek przecisnąć przez praszkę, można też go upiec lub ugotować i rozgnieść widelcem. Jogurt naturalny najlepiej gęsty wymieszać z oliwą, sokiem z cytryny i czosnkiem. Na koniec doprawić do smaku solą i pieprzem. Można też dodać łyżkę majonezu. Na półmisku ułożyć pomidory, na wierzchu dodać brokuł, pokrojone jajko na twardo i świeże liski bazylii lub pietruszki. Sałatkę polać po wierzchu przygotowanym sosem, można też posypać pestkami i świeżymi ziołami. Sałatka najlepiej smakuje od razu po przygotowaniu. Świetnie sprawdzi się jako samodzielny posiłek na kolację lub przekąskę do pracy. Dzięki obecności jajka i pestek jest bardziej treściwa, a mimo to lekka i przyjazna dla żołądka. ■

Cukinia w egzotycznej odsłonie na zimę

Cukinia to jedno z najbardziej wszechstronnych warzyw — w sezonie rośnie jej tyle, że często brakuje pomysłów, jak ją wykorzystać. Dzięki prostej zalewie cukinia nabiera egzotycznego aromatu i słodko-kwaśnego smaku, a potem w słoiku spokojnie czeka na zimowe dni. Taki domowy „ananas” świetnie sprawdzi się w deserach, ciastach, sałatkach, a nawet jako dodatek do obiadu. To przepis, który od lat cieszy się ogromną popularnością wśród miłośników domowych przetworów.

Składniki:

- 2 kg młodej cukinii (bez dużych pestek i twardej skórki)
- 1 litr wody
- 2 szklanki cukru
- 1 szklanka soku ananasowego (100 proc., najlepiej bez cukru)
- 2 łyżki kwasu cytrynowego lub sok z 2 cytryn

- opcjonalnie: kawałek świeżego imbiru (doda lekko egzotycznej nuty)
- kawałek korzenia kurkumy

Wykonanie:

Cukinię umyć, obrać i pokroić w kostkę ok. 1,5 × 1,5 cm (jak kawałki ananasa z puszki). Zagotować wodę z kwasem cytrynowym lub sokiem cytrynowym i zalać cukinię, zostawić przykrytą na kilka godzin, a najlepiej

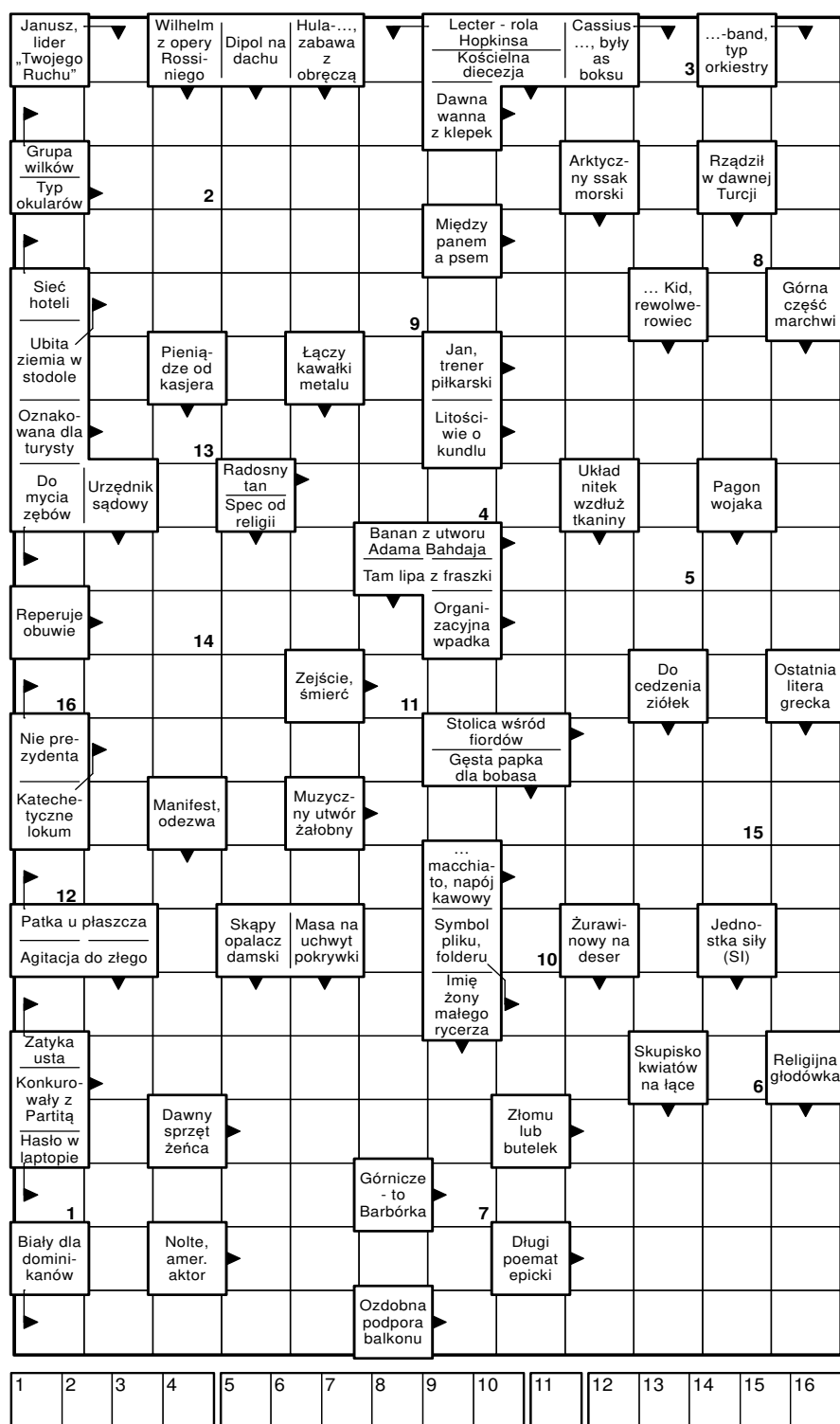

■ Fot. autorka

na noc. Następnego dnia odcedzić na sicie cukinię. Do zalewy dodać sok ananasowy, cukier, kawałek kurkumy (jeśli nie mamy korzenia, można dodać kurkumę w proszku około pół łyżeczki) oraz kawałek imbiru. Zalewę zagotować, wrzucić cukinię, zagotować, zmniejszyć grzanie i wolno gotować 5 minut. Przygotować słoiki, umyć je i wyparzyć razem z zakrętkami. Cukinię wraz z zalewą przełożyć do słoików i zakręcić. Garnek wyłożyć ściereczką, wstawić gorące słoiki z cukinią, zalać gorącą wodą do 3/4 wysokości słoika, zagotować, zmniejszyć grzanie i wolno pasteryzować 12-15 minut, a jeśli słoiki są większe, to 20 minut. Słoiki wyjąć i odwrócić do góry dnem, zostawić do ostygnięcia.

Wykorzystanie cukinii: do ciast (np. sernika, babki, keksu) zamiast ananasa z puszki; do sałatek (np. z kurczakiem, ryżem, selerem naciowym); jako słodko-kwaśny dodatek do obiadu. ■

Krzyżówka

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 25-26 WRZEŚNIA

Poziomo: POKARM - FILAR - ZASOBNIK - KRYPA - LASEK - PULSAR - GALOPKA - DZIAŁO - ODKOP - GWARA - MAMONA - KARATE - ODPIS - NUROGĘŚ - FISZKA - KSYWA - AKTYW - RUMCAJS - RASA - MAZDA - KOLBA - TAJWAN - FELDMAN - PICIE - LESŁAW - ZULU - PANI - JEANS - GRECJA - AZJA - CZAS

Pionowo: ROZKURZ - MANITU - OFICER - KARL - IKARUS - MALEC - ASYSTA - MARZEC - BLIZNA - ROPA - ŁZOTOK - AMADEUSZ - EMBARGO - NEGACJA - SZTALUGA - FILOLOG - OŚKA - DANE - PIKA - ODWÓD - SKRAJ - SPEC - SAPKA - PŁYTA - WOŁACZ - SAKE - KORKI - WYSPA - ANJA - KLAPA - SŁAWA - NAWIAS

Hasło: Konkurs piękności

Uśmiechnij się!

Jedzie sobie chłopina furmanką, zaprzęgniętą w jednego konia. Na wozie góra świeżo co ususzonego sianka. Na stogu siedzi jego przyjaciel co mu w sianokosach pomagał i beztrósko sobie żuje żdźbło trawy... I tak powolutku się wleczą poboczem autostrady. Nagle wyprzedza ich gość na Suzuki Bandit ale bez głowy. Jadą dalej i wyprzedza ich Kabriolet a tam siedzi para bez głowy. Chłopina się tak zamyslił i krzyczy do przyjaciela:
– Heniek! Popraw, no bo się kosa poluzowała.

Poszli studenci na egzamin.

Profesor:

– Mam dwa pytania: Jak ja się nazywam i z czego jest ten egzamin?

Studenci spojrzeli po sobie:

– Cholera! A mówili, że z niego jest taki luzak!

Dwóch górali postanowiło
sprawdzić, ile ludzi jest w knaj-
pie w Żywcu.

Uradzili, że jeden będzie wyrzucał gości a drugi liczy. Tak też zrobili. Słychać brzęk tłuczonego szkła, okrzyk „O Jezu” a góral liczy:

— Roz!

Znowu okrzyk:

– Dwa!

W pewnym momencie brzęk i wylatujący mówi:

– Teroz nie licz, bo to jo.

Telefon w hotelowej recepcji:

– Dzień dobry, dzwonię z pokoju 303. Moglibyście przysłać kogoś z obsługi? Kłóczę się właśnie z żoną i zagroziła, że wyskoczy przez okno.

– Przepraszam, ale to państwa prywatny problem.

 T_0

– Tak, zgodę, ale to cholernie okno się nie otwiera, a to już wasz problem.

Redaktor gazety pyta się profesora, docenta i studenta: ile czasu trzeba, żeby opanować język chiński?

– Pięć lat – odpowiada profesor.

– Myślę, że trzy lata przy intensywnym uczeniu się – mówi docent.

– A na kiedy potrzeba? –
pyta student.

W wileńskich Poszyłajciach będzie Plac Przyjaźni Obojga Narodów

Bezimienny dotąd plac w Poszyłajciach w Wilnie otrzymał nazwę Przyjaźni Obojga Narodów. Decyzja ma upamiętnić ofiary katastrofy lotniczej pod Smoleńskiem 2010 r. Nie wszyscy poparli decyzję, podali argumenty.

„TYM, KTÓRZY WIDZĄ PROBLEM, RADZIŁBYM...”

Rada Miasta Wilna zatwierdziła nadanie nazwy placowi położonemu obok Gimnazjum im. Aleksandra Puszkina. Za decyzją głosowało 35 radnych, trzech było przeciw, a sześciu wstrzymało się od głosu.

„Bardzo dziękuję wszystkim, którzy głosowali za, a tym, którzy widzą problem w tej nazwie, radziłbym przemyśleć swoje zdanie i odwiedzić tę szkołę, aby zobaczyć, jakim językiem się tam posługują, jakie imprezy się organizuje i jakie piękne inicjatywy obywatelskie

podejmuje, których brakuje nawet czasami w szkołach o szczególnie patriotycznych nazwach” — powiedział podczas posiedzenia rady socjaldemokrata z Rady Miasta Wilna Povilas Pinelis.

POROZUMIENIE Z GIMNAZJUM I AMBASADĄ

Według Pinelisa, na skwerze regularnie odbywają się uroczystości upamiętniające katastrofę lotniczą pod Smoleńskiem, w której zginął prezydent Polski Lech Kaczyński oraz 95 innych członków oficjalnej delegacji.

Nowa nazwa została ustalona w porozumieniu z kierownictwem Gimnazjum im. Aleksandra Puszkina, które sprawuje opiekę nad placem, oraz z Ambasadą Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie.

Początkowo rozważane były dwie propozycje: „Przyjaźni Obojga Narodów” oraz „Tragedii Smo-

leńskiej”. Ostatecznie wybrano pierwszą z nich, uznając drugą za zbyt negatywną.

Nie wszyscy członkowie rady poparli decyzję. Przedstawiciele Partii Wolności — Tomas Gulbinas i Remigijus Šimašius — wyrazili sprzeciw wobec wybranej nazwy.

„Nazwa oczywiście nawiązuje do Rzeczypospolitej Obojga Narodów, ale mam nadzieję, że zgodzicie się, że (...) nazwanie tego przyjaźnią jest swego rodzaju dewaluacją tego dawnego państwa i unii lubelskiej” — stwierdził Gulbinas.

Według niego, bardziej odpowiednia byłaby nazwa prostsza, np. „Plac Polski”.

Remigijus Šimašius skomentował z ironią decyzję o takim skwerze tuż obok rosyjskiego Gimnazjum im. Aleksandra Puszkina. „Bardzo piękne skojarzenie dla kogoś” — stwierdził polityk.

Opr. J.B. na podst. BNS

Polscy policjanci w redakcji „KW”

We czwartek 25 września redakcję „Kuriera Wileńskiego” odwiedziła delegacja policji z Polski z Witoldem Drzażdżyńskim na czele, prezesem Wielkopolskiej Grupy Wojewódzkiej Międzynarodowego Stowarzyszenia Policji IPA (ang. International Police Association, Międzynarodowe Stowarzyszenie Policji).

Delegacja była w drodze na Łotwę, zatrzymała się w Wilnie. Spotkali się z kolegami z litewskiej sekcji IPA.

— Dzięki kolegom z sekcji litewskiej IPA, którzy są naszymi długoletnimi przyjaciółmi, właśnie dzisiaj poznajemy uroki Wilna jako miasta, starówki. Cieszymy się, że również jesteśmy w redakcji jedyne go dziennika wydawanego w języku polskim poza granicami Polski, jedyna taka nie gazeta tylko w Wilnie, ale na świecie, oczywiście to dla nas bardzo ciekawe doświadczenie — skomentował Witold Drzażdżyński dla „Kuriera Wileńskiego” przyjazd delegacji.

— Chcielibyśmy już teraz podziękować za wspaniałe przyjęcie tutaj w Wilnie. Jesteśmy w drodze akurat na Łotwę. Oczywiście jesteśmy już po odwiedzinach Rossy, która jest dla każdego Polaka ważnym miejscem, które każdy

powinien zobaczyć lub przynajmniej o nim pamiętać — dodał. Delegacja udała się w dalszej drodze na Łotwę, gdzie zaplanowane są spotkania z łotewskimi policjantami.

Opr. J. J., A. K., COI

Delegacja w przerwie przed dalszą podróżą miała okazję zapoznać się z życiem Wileńszczyzny Fot. Janina Jarosz

Poznanie kultury i tradycji Dzuków poprzez edukację i zabawę

W dzisiejszych czasach coraz większe znaczenie przykłada się do poznawania różnorodnych kultur i tradycji, które tworzą unikalny obraz naszego świata.

Jednym z takich fascynujących regionów jest Dzukija, położona na południu Litwy, wyróżniająca się bogatą historią, odrębną kulturą i wyjątkowymi zwyczajami. Centrum Kultury w Rudominie postanowiło zapoznać mieszkańców Rudomina z tym regionem naszego kraju i 25 września zaprosiło ich na niezwykle interesujące zajęcia edukacyjne.

POZNANIE HISTORII, KULTURY I TRADYCJI DZUKII

Podczas zajęć uczestnicy bliżej zapoznali się z historią, kulturą i tradycjami Dzukii. Mieli okazję usłyszeć gwarę dzuków oraz posłuchać ludowej bajki z tego regionu. Zaprezentowane zostały tradycyjne wzory dzukowskie. Uczestnicy dowiedzieli się, czym się one wyróżniają, jakie motywy w nich przeważają i gdzie znajdowały zastosowanie. Wszyscy mieli także okazję zobaczyć tradycyjny strój ludowy dzuków. Na płótnach uczestnicy warsztatów malowali tradycyjne wzory Dzukii.

WESOŁE GRY, ZABAWY I TRADYCYJNE TAŃCE

Po części teoretycznej nadszedł czas na zabawę. Uczestnicy zajęć wzięli udział w różnych wesołych grach pochodzących z Dzukii oraz nauczyli się tradycyjnych tańców.

Organizatorzy warsztatów zadbali również o to, aby goście mogli zapoznać się z kulinarnym dziedzictwem regionu. Z ogromną przyjemnością częstowali się oni przeróżnymi regionalnymi słodyczami.

Zajęcia edukacyjne poświęcone kulturze i tradycjom Dzukii pozwoliły uczestnikom nie tylko pogłębić swoją wiedzę o tym unikalnym regionie Litwy, ale tak-

Spotkanie było niezwykle ciekawe i inspirujące, umożliwiające poznawanie odmiennych kultur i tradycji Litwy

Na płótnach uczestnicy warsztatów malowali tradycyjne wzory Dzukii

że doświadczyć jego bogactwa i różnorodności w praktyce. Było to niezwykle ciekawe i inspirujące spotkanie, umożliwiające poznawanie odmiennych kultur i tradycji Litwy.

Organizatorem zajęć edukacyjnych było Centrum Kultury

w Rudominie. Warsztaty prowadziły Ineta Dubininkaitė-Merkienė oraz Renata Utowka.

Spotkanie zostało zorganizowane w ramach realizacji projektu „Rudomino — Mała Stolica Kultury Litwy 2025”.

Inf. i fot. Centrum Kultury w Rudominie, opr. red.

6.45 Studio Wilno
7.05 „Podróże na burzowej chmurce” film anim.
7.30 Piękno, zgłoś się!
7.55 Ziołowa apteka
8.05 Moje zdrowie
8.20 Zakochaj się w Polsce
8.45 Daję słowo
9.35 „Sensacje XX wieku”
10.20 Jesteśmy stąd
10.25 Gra słów
10.50 Słownik polsko@polski
11.15 „Podróże na burzowej chmurce” film anim.
11.50 Rola życia
12.10 S. „Warto kochać”
13.00 Info Wilno
13.05 Kulturalnie mówiąc
13.30 Panorama litewska
13.35 Anna Dymna – spotkajmy się
14.00 Muzyka w sieci
14.15 „Zalana dolina” film dok.
15.10 Świadkowie czasu
15.25 Raport naukowy
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Podróże na burzowej chmurce” film anim.
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Pielgrzymi Nadziei
18.45 Strona po stronie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Niezwykłe miejsca
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Krucjata”
21.50 Rola życia
22.15 Zakochaj się w Polsce
22.40 Kulturalnie mówiąc
23.00 Jesteśmy stąd
23.05 Na sygnale

23.30 Info Wilno
00.45 Studio Wilno
00.05 Sensacje XX wieku
00.55 Pielgrzymi Nadziei

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.45 S. „Krzyk o pomoc”
10.30 S. „Dzielnica dużego miasta”
11.25 S. „Morderstwo na północy”
12.15 „Zgadnij i odgadnij”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Pomocy! Kupiliśmy wioskę”
14.00, 15.00, 16.00, 14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.30 S. „Obietnica”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 (Nie)emigranci
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Nierozstrzygnięte spory historyczne”
22.30 „M. Syn stulecia” dramat
23.25 „Dzielnica dużego miasta” dramat
00.15 Euromaxx

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Obiecany”
8.00 „Pani chłopka”
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Księżniczka Kopciuszek
14.00 S. „Druga żona”

15.00 S. „Jeśli pokochasz”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Detektyw wi muzyczny
21.00 „Niebezpieczne związki”
21.30 Wiadomości
22.30 „Miasto kłamstw” thriller
00.45 S. „Alarm: Jednostka osób zaginionych”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „LRT forum”
7.00 „Historia jednego serca” film dok.
8.00 Co jest lepsze, sąsiedzie?
8.30 Wiera i życie
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Drogi Boga są nieznane
12.00 S. dok. „Skala ludzka”
13.00 Gospodarstwa domowe ożywają
13.25 Dajmu czadu!
14.30 „Zgadnij i odgadnij”
15.00 Kuchnia Beaty
16.00 „To jest mój ogród”
16.30 „Babcia, naucz mnie.”
17.00 „Notatki przyrodnika”
17.30 Styl
18.30 S. „Raj dla kobiet”
19.15 Euromaxx
19.30 S. dok. „Skala ludzka”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 S. „Sisi”
22.30 „Piękna i potężna Litwa”
23.00 Wstęp wzbroniony.
23.30 „Drogi Boga są nieznane”
00.00 S. „Obietnica”

6.00 „La Maistas. Italijska”
7.00 S. dok. „Historie,

które zmieniły Litwę”
8.30 „Szczęście tkwi w (nie)pieniądzach”
9.00 „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Napisała: Morderstwo”
12.00 S. „Całkiem sami”
14.00 S. „Miłość jest moim życiem”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Miasto lub wieś”
21.00 „Szczęście tkwi w (nie)pieniądzach”
21.30 TV 3 wiadomości
22.30 „Zaufaj mi” thriller
00.20 S. „Kraina zaginionych”

6.10 „Zasady mojej kuchni”
7.30 „Ale numer!”
8.00 Wojny kupujących
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Seal Team”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Pod pokładem”
21.00 „thriller”
22.55 „Bejrut” thriller

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 S. „Cena imperium”
8.30 S. „Poświęcić wszystko”
9.30 S. „Scho dy do nieba”
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 S. „Detektyw prowincjonalny”
12.30 Wszystko jest mierzone
13.00 Nowy dzień

14.00 S. „Stary”
15.30 Najlepszy
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Życie w biznesie
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Królowa gry”
21.25 S. „Mosty naszego życia”
23.00 Litwa na żywo
00.00 S. „Detektyw prowincjonalny”

6.10 S. „Prawo i porządek”
7.55 S. „Cobra 11”
9.00 „Egazy dugnas”
9.30 „Gwiazdy lombardu”
10.00 „Pod pokładem. Seszele”
11.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
12.00 „Liczba czy herb?”
13.00 S. „Komisarz Alex”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Główna wskazówka”
16.00 S. „Prawo i porządek”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Pod pokładem. Sardynia”
20.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
21.00 „Lucy” film fab.
22.35 „Yellowstone”
23.40 „Główna wskazówka”
00.40 „Gdzie wyżej?”

6.00 S. „Kraina Nadziei”
7.00 „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Gry Przeznaczenia”
10.00 S. „Specjalista”
11.00 S. „Einstein”
12.00 S. „Kryminalne umysły”
13.00 S. „Prawo

i porządek"

14.00 S. „Straż
Pożarna Chicago"**15.00** S. „Anupamaa"**15.50** S. „Wędruję
w czyjejś miłości"**17.00** S. „Niewidoma"**18.00** S. „Specjalista"**19.00** S. „Krymi-
nalne umysły"**20.00** S. „Prawo
i porządek"**21.00** S. „Morder-
stwa w Midsomer"**22.50** „Straż Po-
żarna Chicago"**23.50** S. „Kassandra"
Chicago"**23.45** S. „Morder-
stwa w Midsomer"**06.20** S. „Wichro-
we wzgórze"**07.10** S. „Akacyjowa 38"**08.00** „Transmisja
Mszy Świętej z Sank-
tuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze"**08.30** „Kościół z bliska"**09.00** Serwis Info**09.20** S. „Za-
raz wracam"**10.00** S. „Ranczo"**11.00** S. „Komi-
sarz Alex"**12.00** S. „Ojciec
Mateusz"**13.00** Serwis Info**13.10** „Agrobiznes"**13.35** „Maga-
zyn Rolniczy"**13.55** „Ningaloo
oceaniczny cud

Australii" film dok.

15.00 S. „Wichro-
we wzgórze"**16.00** Serwis Info**16.15** Reportaży**16.35** „Gra słów.
Krzyżówka"**17.05** S. „Dziedzictwo"**18.00** „Teleexpress"**18.30** „Jaka to
melodia?"**19.10** „Klan"**19.45** S. „Akacyjowa 38"**20.30** „Program
informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.30** S. „Za-
raz wracam"**22.05** „Fighter"
film obycz.**00.10** „Młode
strzelby" western**07.05** „Afisz kul-
turalny ekstra"**07.15** „Muzycz-
ne poranki"**08.00** „Tamte
lata, tamte dni"**08.40** „Podró-
że z historią"**09.20** „50. Festiwal Pol-
skich Filmów Fabularn"**10.00** S. „Chłopi"**11.05** „Cwał" ko-
mediodramat**13.05** „Chick Co-
rea w służbie mu-
zyki" film dok.**14.50** „50. Festiwal
Polskich Filmów
Fabularnych w Gdyni"**15.30** „Hydroza-
gadka" film TVP**17.00** „Gangsterzy i
filantropi" komedia**18.35** S. „Chłopi"**19.45** „50. Festiwal
Polskich Filmów
Fabularnych w Gdyni"**20.20** „Jadwiga
Jankowska"**21.00** „Carmen" dramat**22.45** Koncert**23.40** Rozmowa
przed spektaklem

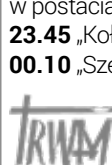
„Nowy Pan Tadeusz"

00.05 „Nowy Pan
Tadeusz, tylko że
rapowy" spektakl**07.15** „Panorama"**07.35** „Pozyteczni.pl"**08.00** „Rączka gotuje"**08.30** „Pytanie
na śniadanie"**12.40** „Polacy, któ-
rzy zmienili świat
medycyny"**13.00** „Serwis Info"**13.10** S. „Ranczo"**15.00** „Kod bez-
pieczeństwa"**15.30** „Moda na
język polski"**16.00** Serwis Info**16.10** „Historia
kuchni polskiej"**17.00** S. „Pan Mama"**17.30** S. „Barwy
szczęścia"**18.00** „Teleexpress"**18.20** „Gra słów.
Krzyżówka"**18.50** „Te-
leexpress Extra"**19.15** „Sonda. Scena-
riusz bez happy endu"**19.45** „Panorama"**20.10** „Wschód"**20.30** „Program
informacyjny 19.30"**20.55** Pytanie dnia**21.25** S. „Ojciec
Mateusz"**23.05** „Chopin! Nie boję
się ciemności" film dok.**00.10** „Panorama"**08.20** „Był taki dzień"**08.24** „Radio Powstań-
cze Błyskawica"**08.28** S. dok. „Od-
naleźć Zaginione"**08.50** „Flesz historii"**09.05** S. „Wojen-
ne dziewczyny"**09.50** „Tajemnice,
zamki i podziemia"**10.05** „Historia
Polski" film dok.**10.55** „Był taki dzień"**10.58** „Powstanie War-
szawskie dzień po dniu"**11.05** S. dok. „En-
cyklopedia II woj-
ny światowej"**11.30** „Ci cholerni
Polacy. Lotnictwo
polskie 1939-1945"**11.45** „Był taki dzień"**11.50** „Ślad" film dok.**12.40** „Radio Powstań-
cze Błyskawica"**12.45** S. dok. „Wo-
jownicy czasu"**13.15** S. „Tajemnica
twierdzy szyfrów"

film sensac.

14.00 „Śladami
bohaterów Armii
Krajowej" film dok.**14.15** S. dok. „Nieznana
wojna na Północy"**15.05** „Powstanie War-
szawskie dzień po dniu"**15.15** „Nasz reportaż"**15.35** „Z tamtej strony
Wisły" film dok.**16.35** „Był taki dzień"**16.39** S. „Koro-

na królów"

17.05 S. dok. „Sen-
sacje XX wieku"**17.50** „Radio Powstań-
cze Błyskawica"**17.55** „Historia
Polski" film dok.**18.55** „Był taki dzień"**19.00** S. dok. „Pol-
skie 100 lat"**19.25** „Było, nie minęło"**19.50** „Powstanie War-
szawskie dzień po dniu"**19.55** S. „Wojen-
ne dziewczyny"**20.40** „Dziewczyny z
tamtych lat" film dok.**21.20** „Generałowie
tułacze" film dok.**22.00** „Był taki dzień"**22.04** S. dok. „Historia
w postaciach zapisana"**23.45** „Koło historii"**00.10** „Szerokie tory"**04.50** Mysłąc Ojczyzna**05.00** Apel Jasnogórski**05.20** Informacje dnia**05.40** Polski

Punkt Widzenia

06.00 Od zmierz-
chu do świtu**06.50** Prawo do Polski
Śląsk Cieszyński**07.40** Drogi Montini**08.55** Kartka z
kalendarza Powsta-
nie Warszawskie**09.00** Informacje dnia**09.15** Polski

Punkt Widzenia

09.35 Zło dobrem
zwyciężaj! Histo-
ria Mayerling**10.00** Papież Po-
lak do Rodaków**10.30** Słowo życia**10.35** Święty na
każdy dzień**10.40** Sanktuarium
Cudu Eucharystycz-
nego w Sokółce**11.00** Informacje dnia**11.15** Jak my to
widzimy z dale-
ka widać lepiej**11.45** Zew natury**12.00** Mocni w Wierze**12.35** Słowo życia**12.40** Ma się rozumieć**12.50** Święty na
każdy dzień**13.00** Anioł Pański**13.03** Informacje dnia**13.20** Leśne rzeki**14.00** Ulmowie. Świa-
dectwo sprawiedliwych**14.30** Msza świę-
ta z Jasnej Góry**15.20** Muzyczne chwile**15.30** Użyj mi

pogody ducha

16.00 Błogosławio-
na, która zaufała**16.50** Ma się rozumieć**17.00** Informacje dnia**17.10** Jestem mamą**17.25** Przyroda

w Obiektywie

17.40 Zdrowie z

Bożej Apteki

18.00 Wierzę w Boga**18.30** Rajd Katyński**18.55** Poczet Wiel-
kich Polaków**19.00** Anioł Pański**19.05** Informacje dnia**19.15** Rozmowy

niedokończone

20.25 Święty na

każdy dzień

20.30 Każdy ma-
luch to potrafi**20.45** Modlitwa

z telefonicznym

udziałem dzieci

21.00 Informacje dnia**21.20** Różaniec**21.50** Mysłąc Ojczyzna**22.00** Apel Jasnogórski**22.20** Informacje dnia**22.40** Polski

Punkt Widzenia

23.00 Koncert inau-
guracyjny w ramach

12. Europejskiego

Spotkania Młodzieży

Redemptorystowskiej

7.00 Fani czte-
rech kółek**9.00** Łowcy klasyków**10.00** Łowcy staroci**12.00** Łowcy klasyków**14.00** Naprawa

gospodarstwa

17.00 Nagi instynkt

przetrwania

17.30 Łowcy staroci**19.00** Jak to jest

zrobione?

21.00 Gorączka

złota: złoty szlak

23.00 Piekielny kanion**00.00** Nagi instynkt

przetrwania

TVP
WILNO

7.05 Zwierzaki Czytali
7.15 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
7.30 Moda na rodzinę
7.55 W kotle historii
8.20 Dziką Polską
8.45 Hashtagi tygodnia
9.25 Notacje
9.35 Sensacje XX wieku
10.30 Gra słów.
 Krzyżówka
10.50 Słownik
 polsko@polski
11.15 Zwierzaki Czytali
11.30 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
11.45 Rola życia
12.10 S. „M jak miłość”
13.00 Info Wilno
13.05 Weterynary z sercem
13.30 Szansa na sukces
14.25 „Zygmunt Hubner – gra z rzeczywistością” film dok.
15.25 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Zwierzaki Czytali
17.20 Cześć, czy mogę Cię zjeść?
17.30 Alchemik
17.50 S. „Czterdziestolatek”
18.35 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Polacy Świata
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Dom pod Dwoma Orłami”
21.50 Rola życia
22.15 Dziką Polską
22.40 Weterynary z sercem
23.05 S. „Na sygnale”
23.30 Info Wilno
23.45 Studio Wilno
00.05 Sensacje XX wieku
LRT | TV
6.00 Hymn Repu-

bliki Litewskiej
6.02, 6.40, 7.07,
 3.37, 8.07, 8.40
 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,
 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kry-
 minalna w Lipsku”
9.45 S. „Krzyk o pomoc”
10.30 S. „Dzielnica
 dużego miasta”
11.25 S. „Morder-
 stwo na północy”
12.15 „Zgadnij
 i odgadnij”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Pomocy!
 Kupiliśmy wioskę”
14.00, 15.00, 16.00,
 Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień
 dobry Litwo
16.30 S. „Obietnica”
17.30 „Zgadnij
 i odgadnij”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Co dalej?
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Litwa mówi”
22.30 „M. Syn stu-
 lecia” dramat
23.35 S. „Dzielnica
 dużego miasta”
00.15 Euromaxx

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom
 i Jerry Show”
7.00 S. „Obiecany”
8.00 „Pani chłopka”
9.00 S. „Poważ-
 ne sprawy”
10.00 S. „Potrze-
 buję miłości”
11.00 S. „Krw-
 we kwiaty”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Księżnicz-
 ka Kopciuszek
14.00 S. „Druga żona”
15.00 S. „Jeśli
 pokochasz”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wie-
 czór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 „KK2”
20.00 Szeszkina 20
21.00 „Niebez-
 pieczne związki”
21.30 Wiadomości

22.30 „Strefa gan-
 gsterów” thriller
00.45 S. „Wydział
 osób zaginionych”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Repu-
 bliki Litewskiej
6.02 Nierozstrzygnięte
 spory historyczne
7.00 (Nie)emigranci
8.00 Pahonia
8.30 Drogi
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 „Historie ścienne”
12.00 „Filozof futbo-
 lu. Droga Benjamina
 Zelkevičiusa” film dok.
12.55 Koncert
14.05 Młodzież
 LRT OPUS
14.30 „Zgadnij
 i odgadnij”
15.00 Kuchnia Beaty
16.00 To jest
 mój ogród.
16.30 Babciu,
 naucz mnie.
17.00 Notatki
 przyrodnika
17.30 Pociągnięcia
 pędzlem do por-
 tretu państwa
18.00 W 80. rocznicę
 działalności badacz-
 ki literatury Viktoriji
 Daujotytė. Spacer
18.30 S. „Raj dla kobiet”
19.15 Euromaxx
19.30 „Samochody
 socjalizmu” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Koncert
23.30 Oto kino
00.00 S. „Obietnica”

6.00 „Zagroda marzeń”
7.00 „Miasto czy wieś”
8.30 „Szczęście tkwi
 w (nie)pieniądzach”
9.00 „Kobiety
 kłamią lepiej”
10.00 S. „W wi-
 rze miłości”
11.00 S. „Napisa-
 ła: Morderstwo”
12.00 S. „Całkiem sami”
14.00 S. „Miłość
 jest moim życiem”
15.00 S. anim.
 „Simpsonowie”

16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
19.00 TV3 wiadomości
19.30 „GoŽalgiris”
20.15 Mistrzostwa
 Euroligi „Monaco
 Basket” „Žalgiris”
22.30 „Włama-
 nie” dramat
00.20 S. „Kraina
 zaginionych”

6.10 „Moja kuch-
 nia najlepsza”
7.30 „Ale numer!”
8.00 Wojny kupujących
8.30 S. „Wojny
 glin. Charków”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Seal Team”
13.30 „Moja kuch-
 nia najlepsza”
15.00 S. „Pod
 pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Pod pokładem”
21.00 „Sędzia i
 kat” thriller
23.05 „Snajper. Koniec
 zabójcy” thriller
01.00 S. „FBI”

lrytas.tv

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 S. „Cena imperium”
8.30 S. „Poświę-
 cić wszystko”
9.30 S. „Scho-
 dy do nieba”
10.30 S. „Mosty
 naszego życia”
11.30 S. „Detektyw
 prowincjonalny”
12.30 Anatomia
 mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Czyste miasta
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Sprawa gustu
18.00 Reporter
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter

20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Królowa gry”
21.25 S. „Mosty
 naszego życia”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
00.00 S. „Detektyw
 prowincjonalny”

6.05 S. „Prawo
 i porządek”
7.55 S. „Cobra 11”
9.00 „Na jednym
 końcu haczyk”
9.30 „Gwiazdy
 lombardu”
10.00 „Pod pokła-
 dem. Sardynia”
11.00 „Najzabaw-
 niejsze amerykańskie
 filmy domowe”
12.00 „Liczba
 czy herb?”
13.00 S. „Dron”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Główna
 wskazówka”
16.00 S. „Walker,
 rycerz Texasu”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 Mistrzostwa
 Euroligi „Lietkabe-
 lis” „Beşiktaş”
21.00 „Polisa na
 życie” dramat
22.40 S. „Yellowstone”
23.50 S. „Główna
 wskazówka”

6.00 S. „Kraina Nadziei”
7.00 „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Gry Prze-
 znaczenia”
10.00 S. „Specjalista”
11.00 S. „Einstein”
12.00 S. „Krymi-
 nalne umysły”
13.00 S. „Prawo
 i porządek”
14.00 „Straż Po-
 żarna Chicago”
15.00 S. „Anupamaa”
15.50 S. „Wędruję
 w czyjeś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Krymi-
 nalne umysły”

20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Morderstwa w Midsomer”
22.50 S. „Straż Pożarna Chicago”
23.45 S. „Morderstwa w Midsomer”

06.25 S. „Wichrowe wzgórze”
07.10 S. „Akacyjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Rodzina (nie od) święta”
09.00 Serwis Info
09.20 S. „Za-raz wracam”
10.00 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes”
13.40 „Rok w ogrodzie Extra”
13.55 „Zagadkowe ważki” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
16.00 Serwis Info
16.15 Reportaży
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.30 „Jaka to melodia?”
19.10 „Klan”
19.45 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Za-raz wracam”
22.10 „Poradnik pozytywnego myślenia” komedia
00.20 „Rocky 5” film fab.

07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.15 „Muzyczne poranki”
07.55 „Tamte

lata, tamte dni”
08.35 „Podróże z historią”
09.20 „W poszukiwaniu dobrego filmu”
10.00 S. „Chłopi”
11.05 „Gangsterzy i filantropi” komedia
12.40 „Atonalny blask” film dok.
14.20 „Ada, to nie wypada!” komedia
16.00 „Kontrakt” film obycz.
18.00 S. „Chłopi”
19.10 „Którędy po sztukę”
19.30 Informacje kulturalne
19.50 „Reżyserzy”
20.45 „Niepojęte. Dlaczego ludzie myślą o Bogu?”
21.00 „Wielki Szu” film sensac.
22.55 S. „Profesor T”
23.55 Niedziela z....

07.15 „Panorama”
07.35 „Prywatne życie zwierząt”
08.00 „Okrasa łamie przepisy”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.40 „Wschód”
13.00 Serwis Info
13.10 S. „Ojciec Mateusz”
14.50 „Polacy Światu”
15.00 „Nasze Hollywood, czyli początki kina w Polsce” film dok.
16.00 „Serwis Info”
16.10 „Polskie Parki Narodowe” film dok.
16.40 „Turystyczna Jazda”
17.00 S. „Pan Mama”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Gwiazdorska kuchnia Ani”
19.45 Panorama
20.10 „Hello Polonia”
20.30 „Program informacyjny 19.30”

20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „O mnie się nie martw”
23.15 „Studio w kontakcie”
00.10 „Panorama”

08.10 „Był taki dzień”
08.13 „Radio Powstańcze Błyskawica”
08.15 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”
08.20 „Ex Libris”
08.40 „Było, nie minęło”
09.05 S. „Wojenne dziewczyny”
09.50 „Polska i świat z historią w tle”
10.00 „Historia Polski” film dok.
11.05 S. dok. „Encyklopedia II wojny światowej”
11.30 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”
11.40 „Warszawa: miasto podzielone” film dok.
12.45 „Szerokie tory”
13.10 S. „Tajemnica twierdzy szczyfów” film sensac.
13.55 „Radio Powstańcze Błyskawica”
14.05 „Marzyciele”
14.25 „Park Narodowy New Forest” film dok.
15.15 „Kochany i nienawidzony. Dramat życia i śmierci twórcy Krzyżaków” film dok.
16.05 „Kuchnia Jagiellonów”
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Był taki dzień”
17.00 S. dok. „Sensacje XX wieku”
17.45 „Historia Polski” film dok.
18.40 „Poczet Wielkich Hetmanów”
19.00 „Fake czy historia?”
19.35 „Ex Libris”
19.55 S. „Wojenne dziewczyny”
20.40 S. dok. „Dowódcy AK”
21.10 „Generał Władysław Sikorski. Tajemnica śmierci” film dok.

22.10 „Jutro idziemy do kina” film fab.
23.50 „Porzucone kwiaty. Historia rodziny Ulmów” film dok.

03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy ma-łuch to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Myśląc Historia
06.10 Krótka Historia Zbawienia Bóg spotyka się z człowiekiem
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Tata z Małopolski – afrykańskie ścieżki ks. Jana Czuby
08.00 Człowiek nie może być jak Bóg rozmowa z J. Em. Ks. Kard. Gerhardem Müllerem
08.35 Zdrowie z Bożej Apteki
08.55 Kartka z kalendarza Powstanie Warszawskie
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Każdy ma-łuch to potrafi
09.50 Słowo życia
10.00 Mocni Jego mocą
10.30 Sanktuarium polskie
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Audycja Generalna Ojca Świętego Leona XIV z Watykanu
12.00 Muzyczne chwile
12.10 Mateczniki Polskości
12.25 Jestem mamą
12.40 Myśląc Historia
12.50 Krótka Historia Zbawienia Bóg spotyka się z człowiekiem
13.00 Anioł Pański

13.03 Informacje dnia
13.20 Pragnienie Boga
14.00 Czas św. Norberta. 900 lat Zakonu Premonstraterskiego
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Wszystkim i wszędzie
16.00 Zdziwiający świat chrześcizny
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Na zdrowie
17.30 GRH Żandarmeria
18.00 Po stronie prawdy
18.50 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Opowieści biblijne historie animowane z Nowego Testamentu
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Przetrwaliśmy
23.30 Wytrwali w wierze

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Skarby z szopy
11.00 Łowcy staroci
13.00 Fani czterech kółek
17.00 Jak to jest zrobione?
17.30 Łowcy staroci
18.00 Fani czterech kółek
19.00 Jak to jest zrobione?
21.00 Samochód marzeń
22.00 Sklep marzeń
23.00 Głośno i szybko
00.00 Nagi instynkt przetrwania

DNI POLSKIEGO TEATRU NA WILEŃSZCZYZNIE

SIMONA K.

Monodram **AGNIESZKI PRZEPIÓRSKIEJ**Wołająca
na puszczy..

WSTĘP WOLNY

13.10. 2025
poniedziałek / godz. 18.00**Centrum Kultury w Solecznikach**Reżyseria: **ANNA GRYSKÓWNA**
Tekst: **PIOTR ROWICKI**
Kostiumy: **ANNA MARIA KARCZMARSKA**Spektakl powstał w oparciu o książkę
pt. „*Simona. Opowieść o niezwykłym życiu Simony Kossak*”
autorstwa Anny Kamińskiej.Zdarzenie dofinansowane w ramach sprawowania
opieki Samorządu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polską
i Polakami za granicą w 2025 roku.

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie Tel. +370 603 63 636

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +370 666 85 855

SKUPUJEMY BYDŁO
+370 620 33544

**UAB „KLION”
zatrudni
SPRZEDAWCĘ
części samochodowych**
Wynagrodzenie od 1040 euro
Praca może być co drugi dzień
Miejsce pracy:
Vilnius, Birbynių g. 4A
Tel.: 0 685 04080
e-mail: info@klion.lt

PARODA
KAIMO KASDIENYBĖ MINIATIŪROJE

WYSTAWA **ŽYCIŲ CODZIENNE NA VSI
W MINIATURZE**

2025.09.26 - 2025.10.31
JASŪNŲ DVARO SĄJUDYBIS SVIRNĖ

Informuojame, kad parengtas Rokantiškių kaimo kvartalo, esančio **Vilniaus r. sav., Šatrininkų sen.**, detalusis planas. Planuojamos teritorijos plotas: apie 20 ha.

Planavimo pagrindas: planavimo iniciatoriaus prašymas, planavimo organizatoriaus sprendimas patvirtintas 2021-07-09 įsakymu nr. KADI-1756, patikslintas įsakymais nr. KADI-516 (2023-03-14) ir KADI-1409 (2023-09-26).

Planavimo organizatorius: Vilniaus rajono savivaldybės administracija, Rinktinės g. 50, LT-09318 Vilnius, tel.: (0 5) 275 1990, 275 1961, 275 6925, el. p. vrsa@vrsa.lt, interneto svetainė www.vrsa.lt.

Planavimo iniciatorius: juridinis asmuo.

Plano rengėjas: UAB „Vildomus“ įm. k. 300655884 A. J. Povilaičio g. 18, Vilnius, tel. +37065620430, el. p. info@vildomus.lt. Projekto vadovas - S. Klumbys (atestato Nr. A1320).

Planavimo tikslai: rengti Rokantiškių kaimo kvartalo, esančio Vilniaus r. sav., Šatrininkų sen. (Bendrajame plane nustatytoje planuojamų gamybos ir sandėlių kraštovaizdžio tvarkymo zonoje (U2) detalų planą, numatant detalizuoti Bendrojo plano sprendinius, pakeisti ir nustatyti privalomąją teritorijos naudojimo reglamentą, nustatyti planuojamų žemės sklypų ribas ir plotus, vadovaujantis Bendrojo plano sprendiniais.

SPAV reikalingumas: Planų ir programų SPAV tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-12-23 nutarimu Nr. 1467, numatytais atvejais.

Koncepcija: nerengiama.

Detaliojo plano koregavimas rengiamas Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (TPDRIS), interneto svetainė www.planuojustatau.lt. Teritorijų planavimo paslaugos Nr. K-VT-41-21-409.

Su parengtu detalioju planu galima susipažinti nuo 2025-10-09 iki 2025-11-13 Šatrininkų seniūnijos patalpose, planavimo organizatoriaus būstinėje, teritorijų planavimo dokumentų rengimo informacinėje sistemoje, o taip pat adresu A. J. Povilaičio g. 18, Vilniuje, iš anksto susitarus dėl susitikimo tel. nr. +37065620430. Viešas svarstymas įvyks 2025-11-13, 16 val. Šatrininkų seniūnijos patalpose adresu Šumsko pl. 157, Šatrininkų k. LT-13132 Vilniaus r.

Zam. 2876

UAB „Ecoservice”

zaprošas do swojego zespołu w Wilnie
osobę do sortowania surowców wtórnych!
Harmonogram pracy: 3 dni pracy / 3 dni wolne.
Godziny pracy: zmiana dzienna 7:00–19:00
zmiana nocna 19:00–07:00.

Miejsce pracy: Gariūnų g. 71, Wilno.
Wynagrodzenie: 850-1100 „na rękę”
+ dodatki od wyników.

Zainteresowanych prosimy o kontakt pod numerem **+370 612 424 41**.

Łoś przemierzył 500 km i odwiedził 60 miejscowości

Emil, młody łoś, który przez całe lato wędrował przez Polskę, Czechy, Słowację i Austrię, został schwytany przez austriackie służby. Zwierzę, które stało się internetową sensacją, otrzymało nadajnik GPS i zostało wypuszczone na wolność w pobliżu czesko-austriackiej granicy. Emil po raz pierwszy został zauważony w pobliżu miejscowości Ludgerovice na początku czerwca w Czechach. Od tamtego czasu przemierzył rozległe połacie Europy Środkowej. Łoś odwiedził 60 miejscowości i pokonał ok 500 km. Był widziany nawet na festiwalu muzyki heavy metalowej w Południowych Morawach.

Fot. Freepik.com

Klasyczny papier toaletowy odchodzi do lamusa

Pożegnanie z papierem toaletowym coraz bliżej. Washlety, czyli nowoczesne sedesy z funkcją mycia i suszenia, zaczynają wypierać tradycyjny papier, oferując higienę, komfort i ekologiczną oszczędność. Trend, który od lat jest codziennością w Japonii i Chinach, zyskuje na popularności w Europie i Ameryce, szczególnie w nowych domach. Papier toaletowy zaczyna ustępować miejsca „inteligentnym toaletom” wyposażonym w tzw. washlety — nowoczesne urządzenia łączące w sobie technologię i wygodę. Przede wszystkim ze względów zdrowotnych i higienicznych. „Użycie wody umożliwia znacznie głębsze i delikatniejsze oczyszczenie skóry, co jest ważne dla osób cierpiących na podrażnienia lub mających wrażliwą skórę” — tłumaczą specjaliści. Drugą istotną zaletą jest ekologia. Washlety zmniejszają zużycie papieru, zapobiegając zatykaniu rur kanalizacyjnych i przynosząc korzyści ekonomiczne.

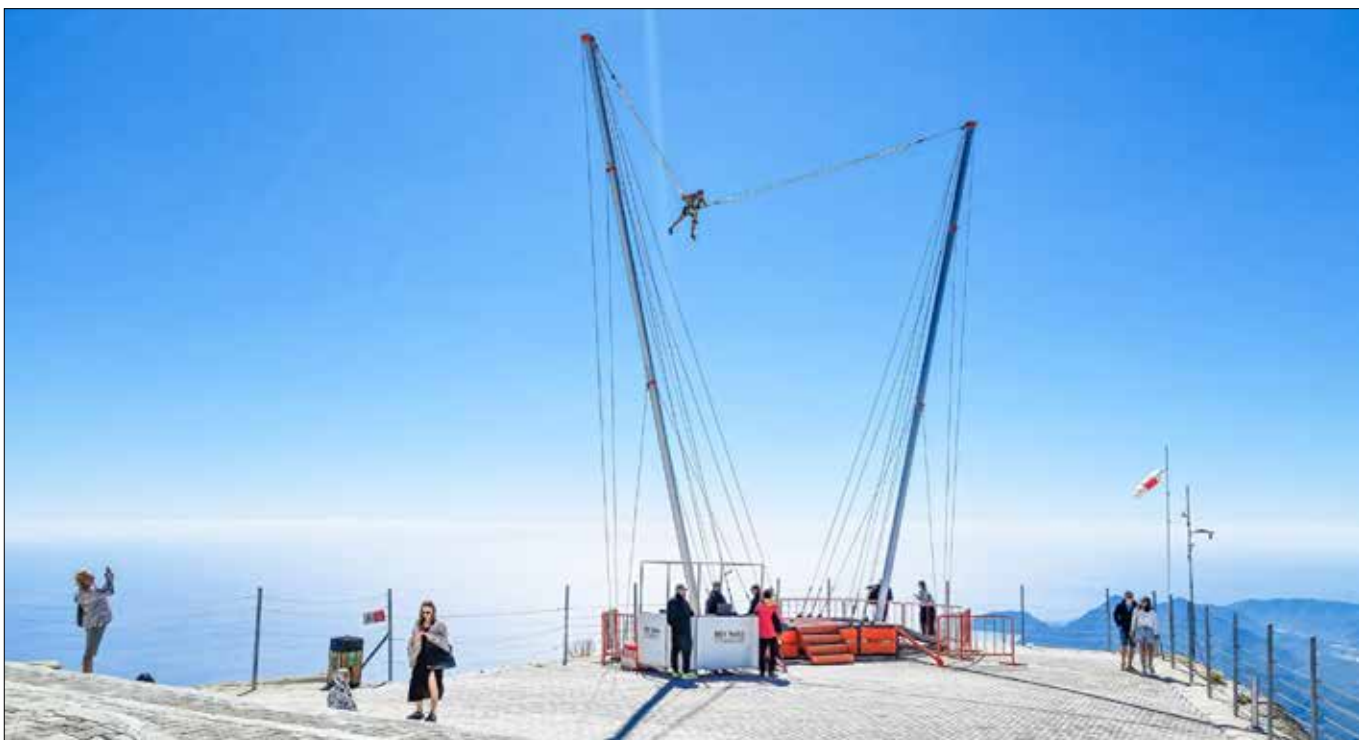
Królewski las w Anglii i świny na wypasie

W New Forest, rozległym lesie na południu Anglii, rozpoczął się coroczny sezon wypasu świń, zwany pannage. To tradycja sięgająca czasów Wilhelma Zdobywcy, który w 1079 r. zezwolił mieszkańcom na wypasanie świń w lesie. Powód? Świnie bez problemu mogą zjadać żołędzie, które dla kucyków i bydła są śmiertelnie niebezpieczne. Pannage to jedyny okres w roku, kiedy te zwierzęta mogą swobodnie poruszać się po lesie. Ich zadanie jest nieocenione — jeszcze w latach 70. XX wieku dziesiątki koni padało co roku po zjedzeniu żołędzi. Dziś, dzięki świnom, takie przypadki należą do rzadkości.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

Jeśli podziwianie Riwiery Tureckiej ze szczytu góry Tahtali na wysokości 2 365 m to dla kogoś zbyt nisko, to można jeszcze troszeczkę „podskoczyć” Fot. B.Ł.